

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

พิธีรำยที่ซ่อนอยู่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE HIDDEN POISON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	พิชรายที่ซ่อนอยู่
โดย	นางสาวธีรนาฏ แพงสนิท
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ปราการ จันทรวชิต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิชณ สุภณีมิตร รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ปราการ จันทรวชิต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิชณ สุภณีมิตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ กัญจนา คำโสภี)

630120041 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

นางสาว อธิราภา แพงสนิท: พิชัยที่ซ่อนอยู่ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ปรภากร จันทรวชิต

มนุษย์กับธรรมชาติมีความสัมพันธ์กัน เริ่มตั้งแต่การเกิดขึ้นของมนุษย์ ธรรมชาติเป็นพื้นฐานของการคงอยู่ของมนุษย์ ทั้งการดำรงชีวิต การตั้งถิ่นฐาน อาหาร เครื่องใช้ ล้วนเกิดขึ้นจากสิ่งในธรรมชาติ ใช้การพึ่งพาอาศัยกัน ธรรมชาติสร้างสิ่งต่าง ๆ บนโลกใบนี้ กล่าวได้ว่าการมีธรรมชาติจึงทำให้มีมนุษย์เกิดขึ้น หากเปรียบธรรมชาติกับชีวิตมนุษย์ เปรียบเสมือนต้นไม้ที่ต้องเจริญเติบโตให้ได้ด้วยตัวเองตามธรรมชาติ จำเป็นต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดและเรียนรู้กับโลกภายนอก เพื่อจะได้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ การเจริญเติบโตของมนุษย์แต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน บางคนเติบโตได้ด้วยตนเอง ดิ้นรนใช้ชีวิตเพื่อความอยู่รอด บางคนได้รับการเลี้ยงดูเป็นอย่างดี ก็จะมีชีวิตที่ดี แต่อย่างไรนั้น มนุษย์เราไม่สามารถควบคุมจิตใจสำนึกที่ซ่อนอยู่ภายในตัวตนได้ จะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับตัวบุคคล แม้จะเป็นมนุษย์เหมือนกัน แต่มนุษย์กลับมองความเป็นมนุษย์ไม่เหมือนกัน มีแม้กระทั่งมนุษย์ที่เห็นถึงความดีงาม แต่ไม่เห็นถึงความชั่วร้ายในตัวผู้อื่น ธรรมชาติของมนุษย์จึงเป็นการเรียนรู้เพื่อเอาตัวรอด

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “พิชัยที่ซ่อนอยู่” เป็นผลงานภาพพิมพ์โลหะ กัดกรวด มุ่งเน้นการถ่ายทอดรูปแทนสัญลักษณ์ของชีวิตมนุษย์ โดยใช้เมล็ดพันธุ์พืชที่มีอยู่ในธรรมชาติ สร้างรูปแทน ให้ความหมายถึง ความงามที่แฝงไปด้วยพิชัยแสดงถึงแก่นแท้ของความเป็นชีวิตภายในตัวตน โดยใช้เมล็ดพันธุ์พืชที่มีเมล็ดอยู่ภายในฝัก มีการแตกกระจายออกของเมล็ด สะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่แอบแฝงอยู่ภายในตัวตน การทำภาพสะท้อนแสดงให้เห็นถึงสองแง่มุมของชีวิต มนุษย์กับธรรมชาติจึงกลายมาเป็นเนื้อหาเรื่องราวที่ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอมุมมองของชีวิตมนุษย์

630120041 : Major (VISUAL ARTS)

MISS TEERANAD PANGSANIT : THE HIDDEN POISON THESIS ADVISOR :
ASSOCIATE PROFESSOR PRAKARN JANTARAVICHIT

There has been a relationship between humans and nature since the beginning of humans. Nature is a fundamental of human existence including livelihood, habitation, food and utensils etc. They are all a result of nature's interdependence. In other words, the existence of nature is a necessary condition for the existence of humans. If you compare human life with nature. It is comparable to a tree that must growing on its own. It must struggle to survive and gain knowledge from the outside world, to live in society. Growth varies from person to person. Some people struggle to live as they grow up on their own. Some people are also given care so they can live happy lives. However, the subconscious that exists within humans is uncontrollable according to the individual. Despite being human, they have a different perspective on humanity. Even humans occasionally fail to see other people's evil. Human nature is to adapt in order to survive.

The creation of the "The hidden poison" thesis is etching that focuses on representing a picture rather than the symbol of human life. The essence of life is depicted by using the plant's seed that naturally occurs in nature to produce a picture rather than meaning the beauty that hides the venom. The disintegration of the seed represents what is concealed within them. Two facets of life are revealed by reflection. As a result, humans and nature are stories that I want to tell from the perspective of human life.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มเกิดขึ้นและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับคำแนะนำจากคณาจารย์ในภาควิชาภาพพิมพ์ที่ชี้แนะแนวทางการศึกษาให้ความรู้สู่ประเด็นการสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา อันมีคุณค่าต่อการพัฒนาการทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ประกอบกับความเมตตากรุณาจาก ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิษณุ ศุภนิมิตร รองศาสตราจารย์ ปราการ จันทรวชิต และรองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสวรรณ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมไปถึงหัวหน้าภาควิชาภาพพิมพ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปาริชาติ ศุภพันธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิมลมาลย์ ชันระชวณะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนาจ คงวารี ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งในบริบทของครู อาจารย์และผู้ปกครอง ตลอดจนการศึกษาในระดับปริญญาโทมาบัณฑิต ขอขอบคุณประธานกรรมการ ศาสตราจารย์ พัดยศ พุทธเจริญ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก รองศาสตราจารย์ กัญญา คำโสภี ในการตรวจวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณภาควิชาภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ บุคลากร สำนักงานคณบดี คณะจิตรกรรมฯ ที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการใช้พื้นที่จัดการเรียนการสอน ห้องปฏิบัติงานในการสร้างสรรค์ผลงาน และดำเนินเรื่องเอกสาร ขอขอบคุณผู้เขียนหนังสือ เอกสาร บทความ ต่าง ๆ ที่ให้ข้าพเจ้าได้นำมาเป็นความรู้แหล่งข้อมูลอ้างอิงในการจัดทำเอกสารประกอบการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ด้วย ขอขอบคุณเพื่อน พี่ น้อง ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ เป็นมิตรสัมพันธ์ภาพที่ดีของประสบการณ์ชีวิต ข้าพเจ้า

ท้ายนี้ข้าพเจ้า ขอน้อมรำลึกถึงคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดเลี้ยงดูมอบความรักความอบอุ่นและครอบครัวที่ได้ให้โอกาสทางการศึกษาและคอยสนับสนุน ข้าพเจ้าหวังว่าผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ จะสามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ และให้ประสบการณ์แก่ผู้ค้นคว้าตลอดจนเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

นางสาว ธีรนาฏ แปงสนิท

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	4
วิธีการศึกษา.....	4
คำนิยามศัพท์.....	5
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน.....	6
ข้อมูลด้านเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน.....	6
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	9
อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ.....	15
อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน.....	22
อิทธิพลจากลัทธิทางศิลปะเรียลลิสม์ (Realism).....	28
สรุปผลที่ได้จากการศึกษา.....	29
บทที่ 3 ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์.....	30
การศึกษาข้อมูลในการสร้างสรรค์.....	30

วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์.....	33
ขั้นตอนของการสร้างแบบภาพร่างต้นแบบ (Sketch).....	34
วิธีการและขั้นตอนในการสร้างสรรค์.....	36
ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์.....	36
ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์.....	37
ขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักด้วยกรรมวิธีเทคนิคการโรยผงแอสฟัลต์ (Aquatint).....	38
ขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักด้วยดินสอไขและกรรมวิธีกัดกรด (Etching).....	40
ขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน.....	41
วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์.....	45
องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	49
บทที่ 4 แนวทางและการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์.....	54
การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1.....	55
การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2.....	57
การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3.....	59
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์.....	63
บทที่ 5 บทสรุป.....	69
รายการอ้างอิง.....	70
ประวัติผู้เขียน.....	72

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ฝักแห้งของมะกล่ำตาหนู.....	16
ภาพที่ 2 ฝักแห้งของมะค่าแต่.....	17
ภาพที่ 3 ฝักแห้งของตะคร้อหนาม.....	18
ภาพที่ 4 ฝักแห้งของละหุ่ง	19
ภาพที่ 5 ฝักแห้งของกระถิน.....	20
ภาพที่ 6 ชื่อผลงาน สารระ สัจจะ ความจริง หมายเลข ๑๗	23
ภาพที่ 7 ชื่อผลงาน สารระ สัจจะ ความจริง หมายเลข ๑๐	23
ภาพที่ 8 ชื่อผลงาน แมกไม้่นารี.....	25
ภาพที่ 9 ชื่อผลงาน คีนนวนลนารี.....	25
ภาพที่ 10 ชื่อผลงาน กลายร่าง-รุกราน-ภัยแฝง หมายเลข 1	26
ภาพที่ 11 ชื่อผลงาน กลายร่าง-รุกราน-ภัยแฝง หมายเลข 2.....	27
ภาพที่ 12 ชื่อผลงาน กลายร่าง-รุกราน-ภัยแฝง หมายเลข 3	27
ภาพที่ 13 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมต้นมะกล่ำตาหนู	31
ภาพที่ 14 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมต้นมะค่าแต่.....	31
ภาพที่ 15 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมต้นตะคร้อหนาม	32
ภาพที่ 16 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมต้นละหุ่ง	32
ภาพที่ 17 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมต้นกระถิน.....	33
ภาพที่ 18 ภาพถ่ายต้นแบบ (ถ่ายโดยผู้ศึกษา).....	34
ภาพที่ 19 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างบรรยากาศ ปรับแต่ง เพิ่มเติม ของภาพร่างต้นแบบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์.....	35
ภาพที่ 20 ภาพร่างต้นแบบผลงานวิทยานิพนธ์	35
ภาพที่ 21 ภาพแสดงขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์.....	36

ภาพที่ 22 ภาพแสดงขั้นตอนการลอกแบบโครงร่าง.....	37
ภาพที่ 23 ภาพแสดงขั้นตอนการขุด-ขีดเส้นโครงร่างโดยใช้เหล็กแหลม.....	38
ภาพที่ 24 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างพื้นผิว.....	38
ภาพที่ 25 ภาพแสดงตู้รอยผงแอสฟัลต์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการรอยผง.....	39
ภาพที่ 26 ภาพแสดงการวางแม่พิมพ์รอยผงแอสฟัลต์และการวางแม่พิมพ์.....	39
ภาพที่ 27 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักด้วยดินสอไข.....	40
ภาพที่ 28 ภาพแสดงขั้นตอนการแช่น้ำกรด/การล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์หลังแช่กรด/การฝังลมให้ แห้ง.....	41
ภาพที่ 29 ภาพแสดงขั้นตอนการตะไบขอบแม่พิมพ์และแม่พิมพ์ที่ผ่านการทำความสะอาดเรียบร้อยแล้ว.....	42
ภาพที่ 30 ภาพแสดงขั้นตอนการอุดหมึกลงบนแม่พิมพ์.....	43
ภาพที่ 31 ภาพแสดงการเช็ดหมึกบนผิวแม่พิมพ์.....	43
ภาพที่ 32 ภาพแสดงขั้นตอนการใช้แทนพิมพ์ในการพิมพ์ภาพผลงาน.....	44
ภาพที่ 33 ภาพแสดงขั้นตอนการดึงกระดาษออกจากแม่พิมพ์หลังทำการอัดด้วยแทนพิมพ์.....	44
ภาพที่ 34 ภาพแสดงผลงานที่เสร็จสมบูรณ์หลังจากการพิมพ์ในขั้นตอนสุดท้าย.....	45
ภาพที่ 35 แม่พิมพ์แผ่นทองแดง.....	47
ภาพที่ 36 ภาพวัสดุอุปกรณ์สำหรับพิมพ์ผลงาน.....	47
ภาพที่ 37 ภาพวัสดุอุปกรณ์ในการกั้น (ฉนวน) กั้นน้ำกรดกีดบนผิวหน้าแม่พิมพ์.....	47
ภาพที่ 38 ภาพวัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์สำหรับล้างแม่พิมพ์.....	48
ภาพที่ 39 ภาพกรดเฟอร์ริกคลอไรด์ (Ferric Chloride Acid).....	48
ภาพที่ 40 ภาพอ่างสำหรับแช่กรดกัดแม่พิมพ์.....	48
ภาพที่ 41 ภาพแสดงทัศนธาตุเส้น (Line).....	49
ภาพที่ 42 ภาพแสดงค่าน้ำหนักของแสงและเงา Value of light and shade(Shadow).....	50
ภาพที่ 43 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form).....	51
ภาพที่ 44 ภาพแสดงสีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere).....	52

ภาพที่ 45 ภาพแสดงพื้นที่ว่าง (Space).....	53
ภาพที่ 46 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1.....	55
ภาพที่ 47 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2.....	56
ภาพที่ 48 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3.....	56
ภาพที่ 49 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1.....	57
ภาพที่ 50 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2.....	58
ภาพที่ 51 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3.....	58
ภาพที่ 52 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 1.....	59
ภาพที่ 53 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2.....	60
ภาพที่ 54 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 3.....	60
ภาพที่ 55 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 4.....	61
ภาพที่ 56 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 5.....	61
ภาพที่ 57 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 6.....	62
ภาพที่ 58 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	63
ภาพที่ 59 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	64
ภาพที่ 60 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	65
ภาพที่ 61 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	66
ภาพที่ 62 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5.....	67
ภาพที่ 63 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ธรรมชาติเป็นพื้นฐานของการคงอยู่ของ “มนุษย์” การดำรงชีวิตของมนุษย์ล้วนสัมพันธ์กับธรรมชาติ มนุษย์กับธรรมชาติมีความสัมพันธ์กันตั้งแต่การเกิดขึ้นของมนุษย์ มนุษย์เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของธรรมชาติ มนุษย์อาศัยอยู่ในธรรมชาติ อาศัยธรรมชาติเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต หากพูดถึงธรรมชาติ คนเราจะนึกถึง ต้นไม้ ดอกไม้ ทะเล ภูเขา สิ่งเหล่านี้มีความงดงามในรูปแบบของตัวเราเอง ยังช่วยเยียวยาจิตใจและฟื้นฟูร่างกายได้ดีอีกด้วย จึงเรียกได้ว่าธรรมชาติสามารถมอบพลังให้กับชีวิตได้ การที่มีธรรมชาติจึงทำให้มีสิ่งมีชีวิตเกิดขึ้น หากเปรียบเทียบชีวิตของคนเรานั้น “ธรรมชาติกับมนุษย์” เปรียบเสมือนกับต้นไม้ที่สามารถเจริญเติบโตได้ด้วยตัวเอง สามารถดูดซับสารอาหารต่าง ๆ จากพื้นดินเพื่อการเติบโต ซึ่งจำเป็นต้องใช้ชีวิตให้อยู่รอด และอีกแบบหนึ่งคือธรรมชาติที่ได้รับการเลี้ยงดูเป็นอย่างดี ได้รับการดูแล ได้รับน้ำและสารอาหารอย่างเต็มที่ ก็จะทำให้ธรรมชาตินั้นเจริญงอกงาม มีชีวิตที่ดี เปรียบได้กับมนุษย์เราที่การเจริญเติบโตของแต่ละคนนั้นแตกต่างกันไป บางคนเติบโตได้ด้วยตัวเอง ด้วยการต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด และเพื่อเรียนรู้ให้สามารถเผชิญกับโลกภายนอกได้ ส่วนมนุษย์อีกกลุ่มหนึ่งนั้นอาจได้รับการเลี้ยงดูเป็นอย่างดี ได้รับการอบรมสั่งสอน ก็สามารถออกมาเผชิญกับโลกภายนอกและใช้ชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้

แต่ถึงอย่างนั้น มนุษย์เราก็ไม่สามารถควบคุมจิตใจได้สำนึกที่ซ่อนอยู่ภายในตัวตนได้ และเราไม่สามารถตัดสินบุคคลเหล่านั้นเพียงภาพลักษณ์ภายนอกที่ดูสวยงาม ดั่งเช่นธรรมชาติที่แม้จะมองว่าสวยงาม แต่อาจมีพิษก่อเกิดอันตรายซ่อนอยู่ ฉะนั้นแล้ว สิ่งนี้จึงก่อเกิดเป็นแนวคิดให้ข้าพเจ้าต้องการที่จะนำเสนอผ่านผลงานศิลปะที่สื่อถึงชีวิตที่ไม่มีเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ด้วยการใช้รูปสัญลักษณ์ของเมล็ดพันธุ์พืช ที่แสดงถึงการเกิดขึ้น การแตกออกของเมล็ด ที่มีลักษณะของการแอบแฝงเมล็ดที่ซ่อนอยู่ภายใน และภาพสะท้อนที่แสดงให้เห็นในอีกแง่มุมหนึ่งของชีวิต

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความงามแห่งสรรพสิ่งในธรรมชาติ คือสิ่งที่ประกอบขึ้นด้วยเหตุแห่งความมี ความเป็นของชีวิต การดำรงอยู่และดำเนินไป การสะท้อนของความเป็นชีวิตที่เปิดเผยถึงแก่นแท้ตัวตนแห่งตนที่อยู่ในส่วนลึกของความเป็นชีวิต แท้จริงสรรพสิ่งในธรรมชาติดำรงอยู่ด้วยความปรารถนาและสิ่งต้องการ อารมณ์ การมีชีวิตเสมือนการแตกออกของเปลือกหุ้มของตัวเรา เช่นที่เปลือกของเมล็ดพันธุ์พืชรูปร่างแตกออก เพื่อให้ตัวของมันเองได้รับรู้ถึงเรื่องราวของชีวิต ภาวะแห่งการเปรียบเทียบชีวิตมนุษย์นี้ เป็นเหมือนดั่งแง่มุมที่อยู่ตรงข้ามกันของความดีและความชั่วร้าย ทำให้ต้องคิดวิเคราะห์ถึงความต่างของชีวิตที่ย่อมมีนัยอันแยบยลของสรรพสิ่งที่ซ่อนตัวอยู่ คือการใคร่ครวญรากฐานของการหยั่งเห็นสัญชาตญาณอันลึก แน่นนอนว่าในตัวของมนุษย์ย่อมมีสิ่งที่อยู่เหนือกว่าความรู้สึก และการกระทำ โดยสิ่งนี้จะเป็นตัวตัดสินว่ามนุษย์ที่ถูกสร้างขึ้นภายในสังคม ที่แตกต่างกันไปในแต่ละสังคมที่มนุษย์ถือ

กำเนิดมา มนุษย์สามารถรับรู้และมีอารมณ์ความรู้สึกได้จากบรรดาผู้คนรอบตัว ปรับแต่งวิถีทางแห่งชีวิตของตนเองตามสังคมนั้น ๆ “ธรรมชาติ” ของมนุษย์คือธรรมชาติของการเรียนรู้เพื่อเอาตัวรอด ดีหรือเลวขึ้นอยู่กับการใช้ความนึกคิดของใครวัด มนุษย์ทุกคนล้วนแล้วแต่พยายามทำความเข้าใจสิ่งรอบตัวเพื่ออยู่รอดและเติบโต แม้เป็นมนุษย์เหมือนกัน แต่มนุษย์กลับมองและรู้สึกถึงความเป็นมนุษย์ไม่เหมือนกัน และอาจมีกระทั่งมนุษย์ที่เห็นถึงความตึงาม โดยไร้ความสามารถที่จะมองเห็นถึงความชั่วร้ายในตัวของผู้อื่น มนุษย์มีความแตกต่างกันในด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ ในที่นี้จะจำแนกมนุษย์เป็นสองประเภท ได้แก่ ธรรมชาติของมนุษย์โดยกำเนิด คือมนุษย์ที่เกิดมาพร้อมกับจิตใจที่ตึงาม ได้สิ่งแวดล้อมที่ดี และเป็นคนดี ได้แสดงออกถึงความตึงามก็จะส่งเสริมให้มนุษย์มีคุณธรรมที่ดีในจิตใจ กล่าวคือ จิตใจของมนุษย์โดยธรรมชาติดั้งเดิมมีคุณธรรมที่ไม่ดีไม่เลวในตัวเอง จะดีจะเลวขึ้นอยู่กับกรอบสั่งสอน เปรียบมนุษย์เป็นดั่งเมล็ดพันธุ์แห่งความตึงามอันเป็นคุณธรรมที่มีอยู่ในจิตใจมนุษย์ โดยมีลักษณะความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกละเอียดใจและรังเกียจต่อความชั่ว ความรู้สึกเป็นความสุภาพอ่อนโยน ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี จากทรรณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ธาตุแท้ของมนุษย์เป็นคนดีโดยกำเนิด มนุษย์พยายามทำในสิ่งที่ตึงามเพื่อเป็นการพัฒนาตนเอง ความชั่วหรือความเลวของมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังโดยได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมทางสังคม ประเภทต่อมาเป็นธรรมชาติมนุษย์โดยกำเนิดเลว คือมนุษย์ที่เกิดมาพร้อมกับความเห็นแก่ตัว ความชั่วร้าย ธรรมชาติของมนุษย์นั้นชั่วร้าย ความดีที่มีอยู่เกิดจากการอบรมสั่งสอน มนุษย์ที่เกิดมาพร้อมผลประโยชน์ส่วนตน ถ้าปล่อยไปตามธรรมชาตินี้ มนุษย์จะชอบแก่งแย่งชิงดี ไร้ความสุภาพ และความเห็นใจผู้อื่น มีความอิจฉาริษยาและความชิงชัง อีกทั้งความปรารถนาและกิเลสตัณหา สิ่งเหล่านี้เป็นแรงผลักดันให้มนุษย์เห็นแก่ตัว ทรรณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ธาตุแท้ของมนุษย์โดยกำเนิดเลวเป็นคนก้าวร้าว จะต่อต้านผู้อื่นที่เหนือกว่าตน เป็นมนุษย์ที่เห็นแก่ตัว มั่งง่าย ไม่มีเหตุผล โดยสรุปแล้ว ธรรมชาติของมนุษย์ทั้งสองแบบมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง คิดง่าย ๆ เลยมานุษย์มีทั้งด้านดีและด้านลบ มนุษย์ที่มีความดี มนุษย์ที่เห็นแก่ตัว ไร้ซึ่งการเข้าใจผู้อื่น พฤติกรรมเหล่านี้ของมนุษย์อาจอยู่ภายใต้จิตใจได้สำนึกที่มีโดยมนุษย์ไม่รู้ตัว

เรามักได้ยินติดหูกับคำว่า “เหรียญมีสองด้านเสมอ” ด้านของเหรียญก็เปรียบเสมือนกับตัวเราที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบ คนเรามักจะมองเห็นแต่ข้อดีของตัวเองและมองความผิดพลาดของผู้อื่น เพราะธรรมชาติของมนุษย์มักจะเข้าข้างตัวเอง การที่เรามองเห็นแต่ข้อดีของตัวเองก็เหมือนกับการที่มองเหรียญเพียงด้านเดียว และมักจะคิดเสมอว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ทำอยู่นั้นถูกต้องเสมอ แต่จะมีน้อยคนนักที่รู้ระหว่างถูกกับผิด อย่างมองคนเพียงด้านเดียวเพราะสิ่งที่เห็นอาจไม่เป็นอย่างที่คิดเสมอไป เราทุกคนล้วนมีหลายด้าน หลายมุม ในคน ๆ เดียวกัน อย่างมองเพียงด้านเดียวเท่านั้น บางคนภายนอกดูดี แต่จิตใจไม่ดี แต่กับบางคนภายนอกเหมือนคนไม่ดี แต่จิตใจดี ถ้าเราเข้าใจถึงธรรมชาติของเหรียญได้ เราก็จะเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์และเข้าใจตัวเราเอง เมื่อเราเข้าใจตัวเราเองแล้ว เราก็จะเข้าใจผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น และพร้อมที่จะยอมรับผู้อื่นที่มีทั้งด้านบวกและด้านลบเหมือนกับตัวเรา

ด้วยเหตุเหล่านี้จึงเกิดเป็นแนวทางทำให้ข้าพเจ้าสนใจที่จะศึกษาและสร้างสรรค์ผลงานภายใต้หัวข้อ “พืชร้ายที่ซ่อนอยู่” โดยใช้รูปสัญลักษณ์ของเมล็ดพันธุ์พืชที่มีฝักและเมล็ด เพื่อแสดงออกถึงสภาวะของการกำเนิดและการแตกออกของชีวิต ที่เปรียบการแตกออกของเมล็ดที่อยู่ภายใน ตั้งชีวิตที่ต้องการจะการเจริญเติบโตออกมาเผชิญกับโลกภายนอก โดยรูปสัญลักษณ์นี้เป็นการเชื่อมโยงธรรมชาติกับมนุษย์ ถูกลำมาถ่ายทอดเรื่องราวของการเติบโตของชีวิตมนุษย์ ที่ผสมกับแนวคิดที่ว่าด้วยเรื่องนิสัยของมนุษย์ที่แตกต่างกัน เพื่อสะท้อนสภาพแห่งความเป็นจริง ว่าบุคคลใด ๆ ก็ตามที่เกิดมาบนโลกใบนี้ มีความแตกต่างกันโดนสิ้นเชิง ทั้งนิสัย การกระทำ ถ้อยคำวาจา หรือแม้ในส่วนองจิตได้สำนึกภายในตัวตน ที่เราไม่อาจตัดสินใจได้

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและตีความสร้างรูปแบบของความจริง ความงามจากรูปสัญลักษณ์ของเมล็ดพันธุ์พืช สร้างรูปแบบเชิงเปรียบเทียบที่มีเนื้อหาสอดคล้องกันกับแนวความคิด และถ่ายทอดออกมาเป็นรูปสัญลักษณ์ของความงามผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะ สะท้อนให้เห็นถึงแก่นแท้ของความ เป็นชีวิต ซึ่งคนส่วนใหญ่มักมองข้ามและไม่คิดไตร่ตรองให้ดีถึงความดี ความชอบ จากบุคคลอื่น ๆ หรือแม้กระทั่งตัวเราเอง เพื่อให้มนุษย์ได้ตระหนักรู้ถึงความเป็นจริงในธรรมชาติของมนุษย์

2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่สื่อถึง ความงามที่แฝงไปด้วยพืชร้าย โดยใช้เมล็ดพันธุ์พืชชนิดต่าง ๆ ที่มีเมล็ดอยู่ภายในฝักที่เป็นไปตามธรรมชาติของพืชพันธุ์ เป็นสัญลักษณ์สะท้อนถึง ความจริงของธรรมชาติไม่ว่าจะพืชหรือมนุษย์จะมีอะไรแอบแฝงภายในตัวเอง ประกอบกับการทำภาพ สะท้อนให้เห็นถึงสองแง่มุม เพื่อแสดงออกให้เห็นว่าสิ่งที่มนุษย์มองว่าสวยงาม แต่ความจริงลึก ๆ แล้ว ไม่อาจรู้ได้ว่าสิ่งที่สวยงามนั้น มีอะไรที่แอบแฝงอยู่ โดยถ่ายทอดผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ด้วย ศิลปะภาพพิมพ์แม่พิมพ์โลหะ (Etching) เพื่อบอกเล่าถึงความงาม ความมีชีวิตที่มีอะไรแอบแฝงอยู่

สมมติฐานของการศึกษา

สร้างผลงานศิลปะภาพพิมพ์ที่มีเทคนิคกระบวนการที่เชื่อมโยงเข้ากับการสร้างสรรค์โดยใช้สี เข้ามา ผสมผสานกับเทคนิคภาพพิมพ์โลหะในบางจุด เพื่อสร้างความหมายที่สะท้อนถึงความมีพืช หรือแสดงถึงความอันตราย ผนวกกับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้านชีววิทยา เรื่องเมล็ดพันธุ์พืชใน ธรรมชาติ เพื่อนำลักษณะทางกายภาพมาสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อสะท้อนถึงความสวยงามที่แอบแฝง ด้วยพืชร้าย นำมาสร้างสรรค์เป็นรูปทรงของเมล็ดพันธุ์พืชในหลาย ๆ ชนิด ที่สะท้อนถึงเรื่องราวความ สวยงาม ที่มันสวยงามอยู่แล้ว อย่าไปยุ่งหรือสัมผัสกับมัน

ขอบเขตของการศึกษา

ด้านเนื้อหา สร้างสรรค์ผลงานขึ้นเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมุมมองของความสวยงามที่ถูกมองว่าสวยงามจากสายตาภายนอก โดยลึก ๆ แล้วมีความอันตรายที่แอบแฝงอยู่ จึงทำให้ข้าพเจ้าต้องการสะท้อนความรู้สึกของสิ่งที่เป็นพิษร้าย ด้วยการใช้รูปทรงของเมล็ดพันธุ์พืชมาแสดงออก เพื่อสื่อแทนความอันตราย ความมีพิษที่ซ่อนอยู่ นำเสนอสัญลักษณ์ของเมล็ดพันธุ์พืชที่มีการกำเนิดเกิดขึ้น แตกออกและผลิบาน สร้างเป็นผลงานที่ทำให้ผู้คนได้เห็นถึงภาพลักษณ์ของสิ่งที่สวยงามที่เกิดจากธรรมชาติ โดยหวังไว้ว่าบุคคลที่พบเห็นจะสามารถตีความได้อย่างแยบยลถึงสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอ

ด้านรูปแบบ สร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทางทัศนศิลป์ผลงานภาพพิมพ์ รูปแบบ 2 มิติ สะท้อนภาพลักษณะจิตใต้สำนึกของมนุษย์ซึ่งใช้ต้นแบบมาจากเมล็ดพันธุ์พืช โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการถ่ายภาพของเมล็ดพันธุ์พืชชนิดต่าง ๆ ในเชิงสัญลักษณ์ นำมาปรับแต่งองค์ประกอบพร้อมกับปรับแตงน้ำหนักแสง เงา และโครงสร้างของสีตามที่ต้องการ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและแนวความคิดถ่ายทอดไปยังภาพผลงาน

ด้านเทคนิควิธีการ สร้างสรรค์ผลงานโดยภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio Printing Process) หรือเทคนิคภาพพิมพ์โลหะ (Intaglio) กัดกรด (Etching) ด้วยการสร้างน้ำหนักโดยใช้เครื่องมือเหล็กแหลมเพื่อขีดขูดสร้างร่องลงบนแม่พิมพ์ก่อนจะนำไปกัดกรดให้เกิดความ ตื้น ลึก สร้างค่าน้ำหนักภายในผลงาน จากนั้นถึงขั้นตอนสุดท้ายนำแม่พิมพ์มาทำการอุดหมึกและนำไปพิมพ์ โดยมีลักษณะพิเศษของการอุดหมึกสีเพิ่มในผลงาน ซึ่งตอบสนองต่อเจตนา เพื่อก่อเกิดความรู้สึกของวัตถุที่ชัดเจน

วิธีการศึกษา

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืชและเรื่องราวธรรมชาติของชีวิตมนุษย์ โดยหาจากหนังสือ บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและลงพื้นที่สำรวจแหล่งกำเนิดของต้นพืช และนิสัยบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา เก็บภาพถ่ายหรือข้อมูลจากการสังเกต จะเห็นถึงสิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากข้อมูลของหนังสือหรือบทความที่เกี่ยวข้องที่ได้ค้นคว้า จะสังเกตได้ถึงความเป็นชีวิตที่แท้จริง

นำข้อมูลที่ได้มารวบรวม ทำการวิเคราะห์ถึงเรื่องราวของการเกิดขึ้นของสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะพืชหรือมนุษย์ ทบทวนถึงการใช้ความรู้สึก ทัศนคติที่แตกต่างจากความคิดอื่น ๆ เพื่อสื่ออีกแง่มุมหนึ่งของชีวิตตามความเป็นจริง

คำนิยามศัพท์

Intaglio Printing Process	เป็นกรรมวิธีการทำภาพพิมพ์ที่ใช้หลักการตรงกันข้ามกับ Relief Techniques คือ แม่พิมพ์มีความนูนและร่องลึกเช่นเดียวกัน แต่ส่วนที่สร้างให้เกิดเป็นรูปคือ ส่วนที่เป็นร่องลึกของแม่พิมพ์ ในการพิมพ์ต้องกดหมึกลงไป ในร่องลึกและเช็ดผิวบนให้สะอาด แล้วจึงเอาระดากปิดทับบนแม่พิมพ์ การพิมพ์ต้องอาศัยแท่นพิมพ์ที่มีแรงกดสูงเพื่อกดกระดาษให้ลงไปอุดซบหมึกขึ้นมาได้
Etching	เป็นเทคนิคที่จัดอยู่ในประเภทของภาพพิมพ์ร่องลึก (Intaglio) แม่พิมพ์โลหะ (มักนิยมใช้แม่พิมพ์ทองแดง หรือสังกะสี) โดยนำแม่พิมพ์มาเคลือบด้วยวานิชดำ ซึ่งมีคุณสมบัติกันน้ำกรดได้ แล้วขีดเขียนด้วยเหล็กแหลม (needle) ลงไปเพื่อเปิดผิวหน้าแม่พิมพ์ จากนั้นนำแม่พิมพ์ลงไปแช่ในอ่างน้ำกรด ล้างวานิชดำออก นำแม่พิมพ์ไปอุดหมึกพิมพ์ เช็ดหมึกในส่วนที่ไม่ต้องการของผิวหน้าแม่พิมพ์ออก คงเหลือไว้แต่หมึกพิมพ์ที่ฝังอยู่ในร่องลึกเท่านั้น จากนั้นนำไปพิมพ์โดยใช้กระดาษเนื้อดีที่ทำขึ้นเตรียมไว้ พิมพ์ผ่านแรงกดของแท่นพิมพ์ กระดาษพิมพ์ที่ขึ้นจะลงไปซบหมึก ในร่องลึกของแม่พิมพ์ขึ้นมาปรากฏเป็นภาพที่ต้องการ
Aquatint	เป็นกรรมวิธีทางเทคนิคที่สร้างค่าน้ำหนักอ่อนแก่ในงานภาพพิมพ์โลหะ ด้วยวิธีการโรยผงยางสน (Rosin) แล้วใช้ดินสอขีดเขียนลงบนผิวหน้าของแม่พิมพ์ เพื่อเป็นฉนวนกันน้ำกรดและนำไปกัดกรดตามเวลาที่กำหนด
Hard ground	ฮาร์ดกราวด์เป็นกรรมวิธีทางเทคนิคที่อาศัยใช้เครื่องมือ คือ เหล็กปลายแหลม (Needle) มาขีด ขีด ผ่านฉนวนกันน้ำกรด หรือเพื่อเปิด วานิชดำที่เคลือบผิวหน้าแม่พิมพ์ออกให้เห็นเนื้อโลหะแล้วจึงนำไปกัดกรดตามเวลาที่กำหนดให้เป็นร่องลึก

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ พิษร้ายที่ซ่อนอยู่ (The hidden poison) ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ เชิงความรู้และวิจัยข้อมูลในส่วนต่าง ๆ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของชีวิตมนุษย์ เอกสารเนื้อหาเกี่ยวกับเมล็ดพันธุ์พืช และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยามนุษย์ รวมไปถึงการศึกษาอิทธิพลที่ได้รับจากสภาพแวดล้อม อิทธิพลที่ได้รับจากศิลปิน เพื่อวิเคราะห์และตีความด้วยข้อมูลเพื่อให้เกิดความรู้สึที่เกิดขึ้นภายในใจสื่อออกผ่านผลงานศิลปะ ข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้เป็นผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้ ด้วยการแตกประเด็นออกเป็นชุดข้อมูลต่าง ๆ ที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับเนื้อหาเรื่องราว รูปแบบ วิธีการ ซึ่งจะแตกประเด็นออกเป็นอิทธิพลด้านต่าง ๆ ดังนี้

ข้อมูลด้านเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน

ธรรมชาติของมนุษย์

การศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์จะทำให้เข้าใจมนุษย์มากขึ้น เพราะจะไม่สามารถเข้าใจมนุษย์หากไม่เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์เพราะมนุษย์สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ ธรรมชาติของมนุษย์ คือ สิ่งที่เป็นลักษณะร่วมของพฤติกรรมไม่ว่าคนชาติใด เพศชายหรือเพศหญิง วัยเด็กหรือวัยชรา ก็จะมีลักษณะเช่นนี้ ดังนั้น หากบุคคลมีความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของพฤติกรรมมนุษย์จะทำให้รู้จักยอมรับตนเองและผู้อื่น สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันได้¹

แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อธรรมชาติของมนุษย์

ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวคิดของกลุ่มจิตวิทยาเกสตอล เช่น Frederick Solomon Perls ซึ่งเป็นนักจิตวิทยา “กลุ่มจิตวิทยาเกสตอล” อธิบายว่า ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ คือ

1. มนุษย์เป็นส่วนเต็มี่ประกอบขึ้นด้วยส่วนต่าง ๆ ที่ทำงานประสานกัน คือ ร่างกาย ความคิดความรู้สึกการรับรู้ซึ่งส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จะเข้าใจในแต่ละส่วนเฉพาะไม่ได้ ต้องเข้าใจในลักษณะของเต็มส่วนทั้งตัวบุคคล
2. มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมจะเข้าใจบุคคลได้โดยปราศจากการเข้าใจสภาพแวดล้อมของเขาไม่ได้
3. มนุษย์เป็นผู้เลือกกว่าเขาจะตอบสนองกับสิ่งเร้าภายนอกและสิ่งเร้าภายในตัวเขาอย่างไร มนุษย์เป็นผู้แสดงพฤติกรรม
4. มนุษย์มีศักยภาพที่จะรับรู้ สัมผัสในตัวเองได้เกี่ยวกับความคิดความรู้สึกและอารมณ์ของตัวเอง

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา บุญมาโฮม, (2564), มนุษย์สัมพันธ์สำหรับครู:จิตวิทยาสัมพันธ์ภาพเชิงกระบวนทัศน์, พิมพ์ครั้งที่1, นครปฐม : สไมล์ พรินติ้ง แอนด์ กราฟิคดีไซน์, หน้า 63-64

5. มนุษย์สามารถตัดสินใจได้เพราะเขาเกิดการรับรู้
6. มนุษย์สามารถรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. มนุษย์ไม่สามารถนำตนเองกลับไปสู่อดีตหรืออนาคตได้ เขาสามารถรับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ในสภาวะปัจจุบันเท่านั้น

ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวคิดของ “กลุ่มจิตวิทยาจิตวิเคราะห์” กลุ่มนี้มีนักจิตวิทยาที่สำคัญคือ Sigmund Freud ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์ อธิบายว่า ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ คือ มนุษย์เกิดมาพร้อมกับสัญชาตญาณ แรงขับดังกล่าวเป็นพลังงานที่สามารถเปลี่ยนแปลงเคลื่อนที่ได้ สัญชาตญาณพื้นฐานคือ สัญชาตญาณแห่งชีวิตและสัญชาตญาณแห่งความตาย พฤติกรรมและการแสดงออกต่าง ๆ ของมนุษย์จะเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจที่เป็นไปตามธรรมชาติ พฤติกรรมบางอย่างที่บุคคลแสดงไปโดยไม่รู้สึกตัวเป็นเพราะพลังจากจิตไร้สำนึกกระตุ้นให้บุคคลแสดงออกไปตามหลักความพึงพอใจของตนอาการป่วยของบุคคลจึงเกิดขึ้นในระดับจิตไร้สำนึกทำให้มนุษย์ใช้กลไกในการป้องกันตัวเอง

ความเชื่อพื้นฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ตามแนวคิดของ “กลุ่มพฤติกรรมนิยม” กลุ่มนี้มีนักจิตวิทยาที่สำคัญคือ Pavlov และ B.F. Skinner ธรรมชาติของมนุษย์เกิดมาไม่ทั้งดีและเลว มนุษย์ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมพฤติกรรมทั้งที่ปกติและผิดปกติเป็นผลมาจากการเรียนรู้ซึ่งการเรียนรู้สามารถทำให้เกิดขึ้นได้โดยการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ และการเรียนรู้เก่าสามารถทำให้หมดไป และสามารถสร้างระบบการเรียนรู้ใหม่ขึ้นได้ มนุษย์มีความสามารถที่จะควบคุมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองแม้จะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

ธรรมชาติเกี่ยวกับบุคคล (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2541 : 40-42)) อธิบายธรรมชาติเกี่ยวกับบุคคล พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. มนุษย์มีธรรมชาติของความเป็นผู้มีเหตุผลและการใช้อารมณ์ บุคคลที่ถูกมองว่า เป็นผู้มีเหตุผลเหมือนคอมพิวเตอร์ที่มีชีวิต คนเป็นผู้มีระบบในการรวบรวมข่าวสารตามที่ต้องการ สามารถวิเคราะห์งานได้ละเอียดและระมัดระวัง สามารถชั่งน้ำหนักและประเมินสถานการณ์ และรวมถึงความมีเหตุผลในการใช้ความคิด เอ็ดเวิร์ด (Edward, 1954, ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2541:41) นักจิตวิทยาได้ให้สมญานามมนุษย์ว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลในกระบวนการของข่าวสารในแนวคิดที่ตรงข้ามมนุษย์เป็นผู้ใช้อารมณ์หรือมนุษย์เป็นผู้ใช้อารมณ์หลากหลายบางคนก็ควบคุมตนเองไม่ได้และขาดสติ ตัวอย่างเช่น งานของ Freud ได้ชี้ให้เห็นจิตไร้สำนึกของบุคคลเต็มไปด้วยความคับข้องใจซึ่งมีผลมาจากประสบการณ์ในวัยเด็กคือมีการคิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเหมือนกับพ่อกับลูก
2. มนุษย์มีธรรมชาติในลักษณะพฤติกรรมนิยมกับปรากฏการณ์นิยม นักจิตวิทยาในกลุ่มพฤติกรรมนิยม อธิบายว่าการมองบุคคลในการแสดงออกถึงพฤติกรรมต่าง ๆ และเชื่อว่าพฤติกรรมสามารถปรับเปลี่ยนได้ถ้าถูกวางเงื่อนไขให้กระทำได้ วัตสัน (Watson. 1930, อ้างอิงจาก ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2541:41) ได้อธิบายว่า “ให้เด็กทารกที่มีสุขภาพสมบูรณ์สักกลุ่มหนึ่ง ฉันทสามารถอบรมเลี้ยงดูให้เด็กเป็นไปตามที่ฉันต้องการได้ ตั้งแต่เป็นนายแพทย์ จิตกร แม้แต่ขอทานและโจร โดยดูจากความสามารถ ความถนัดในอาชีพตลอดจนเชื้อชาติของบรรพบุรุษ” และ สกินเนอร์ (Skiners, ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2541:41) อธิบาย

ว่า “พฤติกรรมของมนุษย์สามารถปรับได้ แต่ก็มีนักจิตวิทยาบางท่านที่อาจเห็นว่า บุคคลมีความสามารถตามระดับสติปัญญาของเขาเอง เราไม่สามารถทำนายได้ว่าเขาเป็นอย่างไร เขาอยู่ในโลกของเขา เขามีความเป็นตัวของเขาเอง บุคคลแต่ละคนมีบุคลิกภาพเฉพาะตัว การศึกษาเกี่ยวกับคนต้องศึกษาทุก ๆ ด้าน บุคคลเป็นผู้ที่มีสมรรถภาพมากกว่าที่เรา รู้จัก

3. มนุษย์มีธรรมชาติที่จะคำนึงเศรษฐกิจและการรู้จักตนเอง ในหัวข้อนี้อธิบายว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้เหตุผล การคำนึงถึงสิ่งที่จะสร้างความพึงพอใจของตนเองในการลงทุนและลงแรงน้อยที่สุด ความพึงพอใจไม่ได้หมายถึงความภูมิใจในงานเท่านั้น หากแต่เป็นความรู้สึกถึงความสามารถกระทำสิ่งใด ๆ ได้สำเร็จและบางคนอาจหมายถึงเงินหรือเศรษฐกิจนั่นเอง การที่มนุษย์จะเป็นผู้ที่รู้จักตนเองได้มนุษย์ก็ต้องศึกษาเรื่องของตนเองอย่างละเอียด ว่าตนเองต้องการอะไร มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ตนเองสามารถพัฒนา พฤติกรรมที่เรากระทำอยู่นี้เป็นเหตุเป็นผลเรื่องใด²

จากแนวคิดเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ข้างต้นนำมาซึ่งบทสรุปว่า มนุษย์เป็นผู้มีศักดิ์ศรี เชื่อว่ามนุษย์มีความดีงามติดตัวมาตั้งแต่เกิด และมนุษย์มีความสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพเท่าที่ตนเองต้องการ การเคารพและให้เกียรติกันจึงเป็นสิ่งที่ดีเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา มนุษย์มีความแตกต่างกัน แตกต่างในเรื่องพันธุกรรม ในเรื่องสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันในเรื่องการอบรมเลี้ยงดู รวมไปถึงวัฒนธรรมที่ตนเองอยู่ เราไม่เหมือนคนอื่นและคนอื่นก็ไม่เหมือนกับเรา เราก็มีความรู้ความสามารถ ความถนัดอย่างหนึ่ง คนอื่นก็มีความรู้ความสามารถอีกอย่างหนึ่ง ต่างคนต่างมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกันจะให้เขาเหมือนเราและจะให้เราเหมือนเขาคงเป็นไปได้ หรือในเรื่องเพศต่างกัน การกระทำ ความคิด ความสนใจ เจตคติก็แตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อรู้ว่ามนุษย์มีความแตกต่างกันเราก็ยอมรับธรรมชาติของแต่ละคน ไม่เอาเขามาเปรียบกับเรา ไม่เอาตัวเราไปตั้งเกณฑ์ประเมินค่าตามคนอื่น อยู่แบบเขาเป็นเขาและเราก็เป็นเรา เคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกันชีวิตก็มีค่า ชีวิตก็มีความสุข มนุษย์มีแรงจูงใจในทางที่ดี ที่สูงขึ้น มนุษย์ต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น มนุษย์มีแรงจูงใจจะทำให้มนุษย์กระทำการต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ พฤติกรรมของมนุษย์ทุกอย่างต้องมีสาเหตุ มีที่มาที่ไปบุคคลจะไม่กระทำการสิ่งใด ๆ แบบไร้สติ ไร้ความนึกคิด แต่การกระทำของบุคคลมีเหตุผลแห่งการกระทำโดยทั้งสิ้น เช่น คนที่ขยันทำงานอาจมาจากความต้องการผลสัมฤทธิ์ในงาน ต้องการความภูมิใจในตนเอง หรือแม้บางคนอาจต้องการเงินเป็นต้น อย่างไรก็ตามเราไม่สามารถเข้าใจพฤติกรรมของคนอื่นว่ามาจากสาเหตุใด แต่ที่เราทราบสิ่งที่ตัวเราเป็น ตัวเรากำลังจะทำอะไร การที่จะเป็นและการที่จะทำจะต้องมีพื้นฐานที่ชอบธรรม มีคุณธรรมกำกับ มีมโนธรรมสอนใจซึ่งจะทำให้เราเป็นคนที่ดีมีสุข และมนุษย์ก็รู้ว่าสิ่งที่ตนเองกระทำมีสาเหตุมาจากอะไร มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการของมนุษย์จะเริ่มจากสิ่งที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและเมื่อความ

² พัชรีย์ สิริวัฒนาศาสตร์, **ธรรมชาติของมนุษย์**, (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 26 พฤษภาคม 2565, เข้าถึงได้จาก

ต้องการนั้น ๆ ได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลก็จะมีความต้องการในลำดับที่สูงขึ้นตามลำดับ เช่น ต้องการความรัก ต้องการเกียรติยศชื่อเสียง มนุษย์มีความต้องการพัฒนาการชีวิต การพัฒนาการของมนุษย์จะพัฒนาการเป็นไปตามช่วงวัย วัยต่าง ๆ ของมนุษย์จะทำให้เห็นการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ตามช่วงวัย ถ้าบุคคลที่มีการพัฒนาการปกติ พัฒนาการบุคลิกภาพก็จะเพิ่มขึ้น หรือพัฒนาตามอายุ หรือตามช่วงวัยเช่นเดียวกัน เช่น พัฒนาการบุคลิกภาพของวัยผู้ใหญ่ย่อมจะดีกว่าวัยรุ่น แต่อย่างไรก็ดีพัฒนาการที่เป็นไปตามลำดับขั้นก็จะสร้างเสริมบุคลิกภาพของบุคคลให้เป็นรอยประสบการณ์ของบุคคลด้วย มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มนุษย์ต้องการเพื่อน ต้องการกลุ่ม ต้องการสมาคม เราทุกคนมีพ่อแม่ มีคนหลายคนเลี้ยงดูเรา มีหลายคนที่คุณแลอบรมให้การศึกษาเรา การมีเพื่อน การมีกลุ่มจะทำให้เราไม่รู้สึกละโดดเดี่ยว ยามทุกข์หรือสุข มีใครสักคนที่พร้อมจะฟังเราอยู่ข้าง ๆ มนุษย์มีความต้องการอยากรู้อยากเห็น การอยากรู้อยากเข้าใจในสิ่งที่ตนเองไม่รู้ ดังนั้นมนุษย์ต้องเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง และตอบคำถามความอยากรู้ การใคร่จะรู้ด้วยตนเอง และการอยากรู้อยากเห็น ในแต่ละบุคคลก็แตกต่างกันด้วย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดของชาร์ลส์ ดาร์วิน(Charles Darwin)

นักธรรมชาติวิทยา ชาวอังกฤษได้นำเสนอทฤษฎีวิวัฒนาการว่า “วิวัฒนาการโดยการคัดเลือกตามธรรมชาติ” ดาร์วิน อธิบายว่า “ตามสภาพธรรมชาติสิ่งมีชีวิตมีความสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าพวกอื่น จะสามารถดำรงชีวิตอยู่และถ่ายทอดลักษณะที่เหมาะสมต่อไป” การปรับตัวของสิ่งมีชีวิต (Adaptation) หมายถึง กลไกทางชีวภาพของสิ่งมีชีวิตที่ทำการปรับเปลี่ยนลักษณะโครงสร้างทางกายภาพ สรีรวิทยา รวมถึงพฤติกรรมบางประการ ให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในระบบนิเวศ ทั้งเพื่อป้องกันตนเองจากภัยคุกคามหรือผู้ล่า การเลือกแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหาร รวมถึงปัจจัยในด้านต่าง ๆ อีกมากมายที่ส่งผลต่อการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิต

การปรับตัวของสิ่งมีชีวิตสามารถจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- การปรับตัวด้านรูปร่างลักษณะ (Morphological/Structural Adaptation) หมายถึง การปรับเปลี่ยนลักษณะรูปร่างหรือโครงสร้างภายนอกของร่างกาย เช่น ขนาดตัว รูปร่าง สีผิว ลักษณะขน และรูปลักษณ์ของอวัยวะภายนอกให้เหมาะสมและกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและการขยายเผ่าพันธุ์
- การปรับตัวด้านสรีระ (Physiological Adaptation) หมายถึง การปรับเปลี่ยนด้านกลไกโครงสร้างภายใน และหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ เหล่านั้น รวมทั้งปฏิกิริยาชีวเคมีที่เกิดขึ้นภายในร่างกายของสิ่งมีชีวิต ทั้งเพื่อการหาอาหาร การป้องกันภัย และการสืบพันธุ์ เช่นเดียวกัน

- การปรับตัวด้านพฤติกรรม (Behavioral Adaptation) หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมต่อทั้งสภาพแวดล้อมที่ตนอาศัยอยู่และรูปร่างลักษณะภายนอกของร่างกาย โดยการปรับตัวด้านพฤติกรรมอาจเป็นไปได้ทั้งการปรับเปลี่ยนเพียงชั่วคราวหรือการปรับเปลี่ยนอย่างถาวร

การปรับตัว ไม่ว่าจะเป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างรูปร่าง ลักษณะภายนอก สรีรวิทยา และพฤติกรรมต่าง ๆ ถือเป็นลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของสิ่งมีชีวิตที่ช่วยเพิ่มโอกาสในการอยู่รอดและการขยายเผ่าพันธุ์ และยังเป็นกลไกทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นเพื่อให้ชีวิตสามารถดำรงอยู่ต่อไปในสภาพแวดล้อมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการปรับตัวไปทีละเล็กทีละน้อยของสิ่งมีชีวิตที่เกิดขึ้นตลอดเวลาหลายร้อยหลายพันปี ไม่เพียงส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางพันธุกรรม (Genetic Biodiversity) ที่นับเป็นผลผลิตที่ถูกส่งผ่านจากรุ่นสู่รุ่น แต่ยังส่งผลต่อการเกิดวิวัฒนาการและการก่อกำเนิดของสิ่งมีชีวิตชนิดใหม่ (New Species) บนโลกอีกด้วย³

จากแนวความคิดของชาร์ลส์ ดาร์วิน อธิบายว่าตามสภาพธรรมชาติสิ่งมีชีวิตสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีกว่าพวกอื่น จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ และถ่ายทอดลักษณะที่เหมาะสมกลไกการเกิดวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตที่เขาคิดว่าสิ่งมีชีวิตมีความหลากหลายตามธรรมชาติ และปัจจัยทางธรรมชาติ เช่น ปริมาณอาหารและน้ำที่จำกัด ทำให้สิ่งมีชีวิตตัวที่เหมาะสมเท่านั้นที่จะอยู่รอด พวกที่ไม่มีความเหมาะสมก็จะตายไป ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับแนวคิดนี้ ว่าสิ่งมีชีวิตบนโลกอยู่ได้ด้วย การดิ้นรน ต้องปรับตัวให้สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้ และมีความคิดว่าสามารถนำแนวคิดนี้ไปปรับใช้ในการเลือกลักษณะทางกายภาพของสิ่งในธรรมชาติ คือ “เมลิ็ดพันธุ์พืช” จึงเป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดนำเรื่องของการปรับตัวตามสภาพธรรมชาติ มาแสดงออกในรูปแบบของผลงานศิลปะ

ธรรมชาติชีวิตมนุษย์ในปรัชญาโทมัส ฮอบส์

“โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) กล่าวว่า ธรรมชาติ (Nature) คือ ศิลปะที่พระเจ้าทรงสร้าง เพื่อปกครองและเป็นศิลปะของมนุษย์ ชีวิตเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนไหว ฮอบส์ กล่าวว่ามนุษย์เปรียบดั่งเครื่องจักรกลเป็นชีวิตปลอม ๆ นอกจากความเป็นมนุษย์ชีวิตเป็นของเทียม แต่ยิ่งใหญ่และสูงส่ง ทรงด้วยความแข็งแกร่งตามธรรมชาติของมนุษย์ ฮอบส์ กล่าวว่า มนุษย์เป็นเพียงสสารที่มีพลังประจำตัว พลังนี้อาจถ่ายทอดจากเทห์หนึ่งไปสู่เทห์อื่นได้ด้วย ปรากฏการณ์ทั้งหลายเทห์ในความหมายคือสิ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในเอกภพเกิดจาก การเปลี่ยนด้วยอำนาจของพลังโดยมีกฎแน่นอนตายตัวตามหลักกลศาสตร์ไม่มีอะไรเกิดขึ้นโดยบังเอิญ ทุกสิ่งมีผลก็ต้องมีสาเหตุ (Thomas Hobbes, 1967: 107) สสารในความหมายของฮอบส์ คือ “สิ่งที่เป็นจริงจะต้องสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย สิ่ง que ตา หู จมูก ลิ้น กาย ไม่สามารถสัมผัสได้เป็นสิ่งที่ไม่จริง” เมื่อเป็นเช่นนี้โลกที่เราอาศัยอยู่ทุกวันนี้จึงเป็นโลกที่จริงแท้เพียง

³ National geographic, การปรับตัวของสิ่งมีชีวิต (Adaptation), เข้าถึงเมื่อ 26 พฤษภาคม 2565,

เข้าถึงได้จาก <https://ngthai.com/science/31338/adaptation/>

โลกเดียว โลกแห่งนามธรรมมีเพียงในความคิด หรือความฝันของมนุษย์เท่านั้น มันจึงไม่มีอยู่จริง ชีวิตของมนุษย์มีเพียงความจริงทางด้านสรีระร่างกายเท่านั้น สิ่งที่เรียกว่า “จิต” ไม่มีอยู่จริง จิตเป็นเพียงปฏิกิริยาทางชีวเคมีที่เกิดจากความสลับซับซ้อนของร่างกายเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างทางสมอง มีความละเอียดอ่อนและสลับซับซ้อนมาก

ธรรมชาติมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเอง ในทางชีวภาพมนุษย์ต้องดิ้นรนต่อสู้มุ่งให้ตนเองอยู่รอด เนื่องด้วยมนุษย์มีภาวะความต้องการเป็นภาวะของต้นหามมนุษย์ การกระทำสิ่งใดจะมุ่งที่ตนเท่านั้น เมื่อเป็นดังนี้ย่อมก่อเกิดปัญหาที่ไม่สามารถควบคุมให้เป็นปกติได้ โดยต้องผ่าน กระบวนการควบคุมเพื่อมิให้เป็นอันตรายแก่ตนและบุคคลอื่น การที่มนุษย์เอาตนเป็นจุดศูนย์กลางโดยไม่คำนึงถึงบุคคลอื่น “เกิดการยื้อแย่งแข่งขันกันโดยไม่มีขอบเขต ทำให้อายุสั้น แต่ ‘ถ้าพบกับความทุกข์ยากแล้วมนุษย์จะลดความเห็นแก่ตัวลง และช่วยให้เขาดีขึ้น’ (Thomas Hobbes, 1967: 103) เนื่องจากมนุษย์มีสัญชาตญาณ และมีศักยภาพในการพิจารณาผลได้ผลเสียของตนจนถึงซึ่งความร่ำรวยสูงสุด” (สุเชาว์ พลอยชุม, มปป.: 121) อันเป็นสัญชาตญาณในการทำหน้าที่คุ้มครองตัวเองอันเป็นสิทธิในการสร้างคุณค่าชีวิต

ฮอบส์ ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับมนุษย์โดยเชื่อว่า “ธรรมชาติได้สร้างมนุษย์ขึ้นมาให้มีความเท่าเทียมกันทั้งทางร่างกายและจิตใจ คำว่า ความเท่าเทียมกันทางร่างกาย ฮอบส์อธิบายว่า แม้คนเราจะมีความแตกต่างกันในด้านกำลังกายและความคิดอ่านก็ตาม แต่เขาไม่อาจจะอาศัยเหตุแห่งความแตกต่างนี้เป็นข้ออ้างเพื่อประโยชน์ของตนเหนือคนอื่นได้ตลอดไป เหตุผลเพราะว่า แม้คนที่อ่อนแอที่สุดก็มีความเข้มแข็งเพียงพอที่จะกำจัดคนที่แข็งแรงที่สุดได้ ซึ่งถ้าไม่กระทำการ ด้วยเล่ห์ก็โดยการร่วมมือกับผู้อื่น ส่วนความเท่าเทียมกันด้านจิตใจ ฮอบส์ให้เหตุผลว่า ความรอบคอบ (prudence) ไม่ใช่เป็นคุณสมบัติที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่มนุษย์ ได้มาจากประสบการณ์ เพราะฉะนั้น ถ้าให้เวลาเท่า ๆ กันทุกคนก็จะมี ความรอบคอบไม่แตกต่างกันเลย

ตามหลักการของกฎว่าด้วยศีลธรรมหรือกฎแห่งธรรมชาติที่ ฮอบส์ กล่าวถึงจะมีลักษณะเป็นสัจจะ ฮอบส์ ตั้งธรรมชาติความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมความก้าวร้าวที่มีการละเมิดซึ่งกันและกัน เพื่อไปเชื่อมโยงกับธรรมชาติภายในระหว่าง วุฒิปัญญา กับ สัญชาตญาณ ทั้งสองจะมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งจะเห็นว่าการยึดในตัวเอง (Self-Assertion) และ การรักษาตัวเอง (Self-Preservation) ทั้ง 2 นี้เป็นสิทธิตามธรรมชาติ (A Natural Right) เป็นการใช้เหตุผลที่มีวิธีการเป็นการคำนวณอย่างรอบคอบเพื่อให้ตนมีความยุติธรรม สร้างสิ่งที่ สำคัญเพื่อสิทธิคืออำนาจตามธรรมชาติ (Natural power) ให้กับตนเอง “มนุษย์ได้นำอำนาจธรรมชาติมาเพื่อใช้ป้องกันในการดำรงรักษาชีวิตที่เป็นเอกเทศ” เป็นการรักษาตัวเองเพื่อยืนยันในจุดยืนที่ว่าตนมีสิทธิและเสรีภาพโดยธรรมชาติ⁴

⁴ วรณา พ่วงพร้อม, ธรรมชาติมนุษย์ของโทมัส ฮอบส์ในมุมมองพุทธปรัชญาเถรวาท, (บทความวิเคราะห์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2563)

สรุปแนวคิดธรรมชาตินุษย์ในปรัชญา โทมัส ฮอบส์ การที่มนุษย์มีพฤติกรรมเห็น แก่ตัวนั้น เพราะมนุษย์มีตัณหา ฮอบส์ จึงหาวิธีการในการควบคุมตัณหาโดยนำหลักของสัญญา ประชาคมมาเป็นเครื่องมือเพื่อมิให้เกิดอันตรายในทั้งตนเองและอื่น ซึ่งกระบวนการนี้เป็นกระบวนการในการอยู่ร่วมกัน กฎของสังคมจึงเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อการนำไปสู่การพัฒนาที่สงบของสังคม

ธรรมชาตินุษย์ในพุทธปรัชญาเถรวาท

คำว่า “ธรรมชาติ” มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต “ธมฺมาชาติ” และ “ธมฺมาชาติ” หมายถึง สิ่งที่เกิดมีอยู่และเป็นอยู่ตามธรรมชาติของสิ่งนั้นเป็นไปเองโดยมิได้ปรุงแต่ง ความเกิดเองเป็นเองของสิ่งนั้น (พจนานุกรม มจร-ไทย, 2540:360) ธรรมชาติเป็นภาวะที่เกิดเอง มีเอง เป็นเอง ตามเหตุปัจจัย (พระไตรปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2541:27) พุทธปรัชญาเถรวาทได้ อธิบายถึงธรรมชาตินุษย์เกี่ยวกับชีวิตซึ่งมีองค์ประกอบตามธรรมชาติ ประกอบด้วยชั้น 5 อันเป็นวัตถุธาตุ “ธาตุ 4” หรือ มหาภูตรูป 4 (พระไตรปิฎก ภาษาไทย เล่ม 14 ข้อ 86 ข้อ 98, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ส่วนเหตุปัจจัยให้เกิดมหาภูต 4 หรือรูปกายของมนุษย์นั้น ถ้ามองในแง่ชีววิทยาเกิดจากการที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน และ เจริญเติบโต ด้วยอาหาร น้ำ (พระไตรปิฎก ภาษาไทย เล่ม 13 ข้อ 252 ข้อ 300, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) คือ ร่างกาย ส่วนที่จับต้องได้เห็นได้ เวทนา (Feelings หรือ Sensation) คือเป็นความรู้สึกเป็นทุกข์ เป็นสุขเรียกว่าอารมณ์ สัญญา (Remembering) คือ ความจำ สังขาร (Thought หรือ Idea) คือ ความคิด การปรุงแต่ง วิญญาณ (Sensory consciousness) คือ ความรู้ตัว การรับรู้ ซึ่งชั้นนี้ เมื่อยลแล้วทางพุทธปรัชญาแบ่งเหลือ เพียง 2 ส่วน คือ รูปและนาม จิตมีลักษณะเป็นธรรมชาติเกิดดับมีอานุภาพให้เกิดการเคลื่อนของรูปเรียกว่า “รูปชั้น” และ “นามชั้น” หรือเรียกว่า กาย และ จิต กายมีหน้าที่ของตน ตามธรรมชาติ แม้ว่าจะใสใจหรือไม่ใสใจกายก็จะทำงานของมันอย่างนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไม่สามารถคงสภาพเดิมได้

ธรรมชาตินุษย์ มีการรับรู้ ชีวิตเป็นการประชุมของส่วนประกอบแต่ละอย่าง สิ่งทั้งหลายล้วนอยู่ในรูปของกระแส ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของเหตุปัจจัยที่สัมพันธ์ที่เนื่องอาศัยกัน และกัน และเรียกความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยนี้ว่า “กฎธรรมชาติ” ในภาวะธรรมชาตินุษย์ เป็นไปตามเหตุปัจจัย (พระไตรปิฎก ภาษาไทย เล่ม 16 ข้อ 1 หน้า 1-3, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) เกิดขึ้นภายใต้กฎธรรมชาติ เป็นอย่างนั้นไม่ใช่เป็นไปตามมโนทัศน์ที่เป็นแนวคิด กฎธรรมชาติเป็นกฎสากลมีโครงสร้างที่ตายตัว ไม่มีสิ่งใดมาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างนี้ได้ มนุษย์ตกอยู่ภายใต้กฎธรรมชาติ ที่จะต้องเป็นไปตามโครงสร้าง กฎแห่งความสัมพันธ์นี้ทางพุทธปรัชญาเรียกว่ากฎอิทัปปัจจยตา ปฏิจจสมุปบาท ซึ่งปรากฏอยู่ในหลักธรรมที่ว่าด้วยกฎ “ไตรลักษณ์” และ “ปฏิจจสมุปบาท” ที่สัมพันธ์และสืบต่อกัน มีการเกิดขึ้นแล้วสลายตัวไป ไม่มีส่วนไหนไม่เปลี่ยนแปลง

หน้าที่หลักของรูปเป็นที่อาศัยและทำหน้าที่เชื่อมต่อโลกภายนอกโดยมีทวาร (Sense door) ทั้ง 6 เป็นช่องเพื่อการรับรู้ “จึงปรากฏลักษณะอาการแก่มนุษย์เป็นส่วน

เท่าที่มนุษย์จะมีแดนหรือเครื่องมือสำหรับรับรู้” ส่วนที่แสดงออกต่อโลกซึ่งมีตัวแปรอื่นจากภายนอกมาเป็นกระบวนการที่สืบเนื่อง มีความซับซ้อนการที่มนุษย์เข้าไปยึดมั่นถือมั่นในชั้นทำให้ “มนุษย์ขุ่นมัว เศร้าหมอง ไม่สงบ มี โลกะอยากได้ โทสะความคิด ประทุษร้าย โมหะความหลง” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 20 ข้อที่ 46 หน้า 8, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) มีความผูกโกรธ ความริษยา กิเลสทั้งปวง ทุจริตทั้งปวง ความกระวนกระวายทั้งปวงนี้ เป็นปัญหาของชีวิตมนุษย์ ซึ่งมีตัวการชีวิต (vital principle) ที่คอยผลักดันให้เกิดกระแสการปรุงแต่ง ชีวิตเกิดความตื่นสร้างอำนาจตามธรรมชาติ (Natural power) “จิต” มีอิทธิพลเหนือกายทำให้มนุษย์สร้างเครื่องมือ (Instrumental power) เพื่อแสดงพฤติกรรมปกป้องตน เกิดการรับรู้ไม่ตรงกับความจริง ซึ่งมนุษย์ก็เข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นความจริงแท้แน่นอน

การไปยึดมั่นถือมั่นอันเนื่องมาแต่ตัณหาเอาตนเป็นที่ตั้ง (Upadana : attachrment ; clinging ; assuming) ผูกติดกับส่วนที่ไม่คงทนเพราะว่าแต่ละอย่างต่างทำหน้าที่ตามกฎธรรมชาติ (Natural law) แนวคิดพุทธปรัชญาเป็นการนำปรากฏการณ์ “การหวนกลับมาสู่ตัว ของมนุษย์” โดยเน้นให้รู้จักทุกข์ทั้งทางกายและทางใจอันเป็นกระแสไหลเวียนมีสถานะของสิ่ง ปรากฏ (phenomena; ideas)

มนุษย์เป็นสัตว์ที่ฝึกได้ด้วยหลักซึ่งเป็นกระบวนการฝึกฝนตนเอง เพื่อตั้งเอาภาวะแห่งความเป็นผู้ประเสริฐ ภาวะนี้เป็นภาวะฝ่ายดี มนุษย์มีธรรมชาติที่มีความเห็นสิ่งดีและสิ่งเป็นประโยชน์ที่แฝงอยู่ในตนเอง 3 ประการ คือ (1) การฝึกฝนพัฒนาด้านความประพฤติทางกายและวาจา (อภิสัสสิกขา) (2) ฝึกฝนพัฒนาด้านจิตใจ (อภิจิตตสิกขา) (3) ฝึกฝนพัฒนาด้านปัญญา (อภิปญญาสิกขา) การฝึกฝนพัฒนาตนเองที่พระพุทธเจ้าทรงเรียกว่า ไตรสิกขา แม้มนุษย์มีปัญหา คือธรรมชาติที่เกิดจากสภาพแวดล้อมของมนุษย์อันถือเป็นอุปสรรคสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาก็ขึ้นกับสภาวะของปัจจัยหลายประการ แต่สิ่งที่เรียกว่าองค์ประกอบที่สนับสนุนว่ามนุษย์สามารถฝึกฝนพัฒนาตนเองเพราะมนุษย์เป็นผู้ประเสริฐที่สุด ในการพิจารณาประเด็นนี้ ก็พิจารณาจากหลักการ คือ ผู้ที่ประเสริฐที่สุดตามหลักพุทธปรัชญาเถรวาท ได้แก่ ผู้ที่ฝึกฝนตนเองได้แล้ว และฝึกได้ครบถ้วนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านกาย ศีล จิตและปัญญา เมื่อ ฝึกฝนพัฒนาได้ครบทั้ง 4 ด้านแล้ว เรียกว่า ภาวิตกาย, ภาวิตศีล, ภาวิตจิตและภาวิตปัญญา

การอยู่ร่วมกันซึ่งหลักพุทธปรัชญาได้กล่าวถึงหลักการกระทำของตนซึ่งต้องคำนึงถึงหลักของประโยชน์ 3 ประการคือ 1) อัตตัตถะ หมายถึงประโยชน์ตนคือการบรรลุจุดหมายของตนได้ในทุกระดับเพื่อมิให้เป็นภาระแก่ผู้อื่น 2) ปรัตถะ หมายถึงประโยชน์ท่าน ก็อุทิศสนับสนุนผู้อื่น บรรลุประโยชน์สู่จุดหมายแห่งชีวิตระดับต่าง ๆ 3) อุภยัตถะ หมายถึงประโยชน์ทั้งสองฝ่าย หรือประโยชน์ร่วมกัน อันเป็นผลที่เกิดขึ้นแก่บุคคลอื่นหรือแก่ชุมชนที่เป็นส่วนรวม ทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นไปเพื่อความสงบสุขเป็นไป

ตามกฎแห่งธรรมชาติ (Laws of Nature) อันเป็นธรรมชาติสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์
เพื่อการดำรงชีวิต⁵

จากแนวคิดธรรมชาติมนุษย์ในปรัชญา โทมัส ฮอบส์ กล่าวว่าธรรมชาติมนุษย์ล้วนมีแต่ ตัณหา และเป็นความจริงแท้ เมื่อมนุษย์ยึดเอาตนเองเป็นศูนย์กลางจึงกระทำที่มุ่งสู่ตน และแนวคิดที่มอง ธรรมชาติมนุษย์คือสสารมีพลังอำนาจของความดิ้นรน มนุษย์จึงตกอยู่ภายใต้การครอบงำของอารมณ์ ตัณหา มนุษย์จึงมุ่งที่ประโยชน์และกระทำที่มุ่งที่ตนเท่านั้นการกระทำที่มุ่ง แต่ประโยชน์ตน จะเกิด การละเมิดเบียดเบียนและทำร้ายกันอันเป็นเหตุให้ทุกชีวิตไม่มีความมัน ทุกคนต้องมาร่วมมือ รับผิดชอบชีวิตในสังคมด้วยกัน โดยหันมาร่วมมือกันสละสิทธิทางธรรมชาติ ทุกคนมาตกลงกันทำตาม สัญญาโดยการมอบอำนาจเพื่อการดูแลตนและความมั่นคง นำหลักการทางสังคมอันเป็นหลักทาง ศีลธรรมเพื่อเป็นข้อปฏิบัติควบคุม สัจชาติญาณและสภาพความเป็นอยู่ในสังคม

⁵ วรณา พ่วงพร้อม, ธรรมชาติมนุษย์ของโทมัส ฮอบส์ในมุมมองพุทธปรัชญาเถรวาท, (บทความวิเคราะห์ บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2563)

อิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

ข้าพเจ้าเกิดและเติบโตในสังคมชนบท ในหมู่บ้านที่ล้อมรอบด้วยต้นไม้ ป่าไม้ พืชพันธุ์ต่าง ๆ วิธีชีวิตดำเนินไปอย่างเรียบง่ายตามธรรมชาติ ภาพจำตั้งแต่เด็กจนโตนำมาซึ่งความคิดให้ย้อนเวลากลับไปยังอดีตที่เติบโตมา ธรรมชาติรอบตัวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังคงอยู่เหมือนเดิม แม้เวลาจะเปลี่ยนแปลงไป แต่พอโตขึ้นทำให้แยกแยะได้ว่า ธรรมชาติจริง ๆ แล้ว ไม่ได้มีแต่ข้อดีหรือความสวยงามเสมอไป มีบางสิ่งบางอย่างที่แอบแฝงไปด้วยความอันตราย เมื่อเราสัมผัสกับธรรมชาติ ต้องไตร่ตรองให้คิดถึงคุณประโยชน์ที่เราจะได้รับกับธรรมชาติ ถ้าเป็นสิ่งที่ดีเราก็พร้อมรับ แต่สิ่งไหนไม่ดีเราควรออกห่าง ดังเช่น พืชพันธุ์ต่าง ๆ แม้จะสามารถสัมผัสหรือรับประทานได้ แต่หากไม่รู้ถึงโทษ อาจนำพาซึ่งหายนะในชีวิตได้

พืชเป็นปัจจัยสำคัญของชีวิตมนุษย์ และเป็นทรัพยากรที่มีอยู่มากมายหลากหลายชนิดในโลก และนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง พืชส่วนใหญ่ใช้เป็นอาหารทั้ง ผัก ผลไม้ และธัญพืช นอกจากนี้ยังมีพืชที่เป็นเครื่องเทศ และสมุนไพร คือ นำมาใช้เป็นยารักษาโรคได้อีกด้วย แต่ก็ยังมีพืชอีกหลายชนิดที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่คน และสัตว์ เนื่องมาจากการได้รับสารประกอบที่มีอยู่ในพืชนั้น ๆ พืชพิษ (Poisonous Plants) หมายถึง พืชที่มีสารประกอบที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อมนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ ทั้งนี้หากสารประกอบที่เป็นพิษ สัมผัส หรือเข้าสู่ร่างกายในปริมาณน้อยก็สามารถให้การรักษาจนหายเป็นปกติได้ แต่หากได้รับพิษในปริมาณมากก็จะทำให้เสียชีวิตได้ ทั้งนี้สารประกอบบางชนิดของพืชที่ทำให้เกิดพิษก็อาจนำมาใช้ประโยชน์ทางยา แต่งสี กลิ่น หรือประโยชน์อื่น ๆ ได้อีก สารพิษที่พบในพืชมีกลไกการออกฤทธิ์แตกต่างกันไป เช่น ก่อให้เกิดอาการระคายเคืองต่อผิวหนังและเยื่อเมือก ระบบประสาทส่วนกลางและหลอดเลือด ระบบหัวใจและหลอดเลือด ระบบทางเดินอาหาร ออกฤทธิ์ต่ออวัยวะภายใน เช่น ตับ และระบบอื่น ๆ⁶

ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงเลือกใช้ “เมล็ดพันธุ์พืช” มาเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อสารถึงธรรมชาติ เปรียบเปรยถึงตัวมนุษย์ เมล็ดพันธุ์พืชที่เลือกใช้เป็นพืชที่มีลักษณะของการแตกออกของฝัก ที่มองเห็นถึงเมล็ดที่อยู่ภายในจากฝักที่แห้ง บางชนิดจะมีเมล็ดอยู่จำนวนมาก มีเปลือกที่ดูแข็งแรงห่อหุ้มไว้ เมื่อเมล็ดร่วงหล่นลงพื้นดิน จะสามารถแพร่พันธุ์เป็นต้นใหม่ เติบโตและสืบสายพันธุ์ต่อไปได้ พืชพันธุ์เหล่านี้มักพบได้ตามเขตป่าอุทยาน หรือในสวนที่เป็นป่าขนาดเล็ก และพบได้ตามท้องถิ่นต่าง ๆ เมล็ดพันธุ์พืชที่ข้าพเจ้านำมาถ่ายทอดเป็นผลงาน เช่น มะกล่ำตาหนู มะค่าแต้ เงาะป่า ละหุ่ง กระจิน ฯลฯ เป็นต้น

⁶ สุจิตา ไชยราช และ ชลธิชา สว่างวงศ์, คู่มือฐานข้อมูลพืชพิษ, พิมพ์ครั้งที่ 1, บริษัท โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน), 2548

ภาพที่ 1 ฝักแห้งของมะกล่ำตาหนู
(ที่มา : ผู้ศึกษา)

มะกล่ำตาหนู มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า อะบรัส ปริคาโทเรียส (*Abrus precatorius* L) อยู่ในวงศ์เลกิวมิโนซีอี (Leguminosaceae) มีชื่อที่เรียกกันตามท้องถิ่นหลายชื่อ เช่น กล่ำเครือ กล่ำตาไก่ มะกล่ำเครือ สะเอมเทศ มะขามไฟ ตาดำตาแดง มะกล่ำแดง มะแต๊ก (เชียงใหม่) เกมกรอม (สุรินทร์) เป็นต้น

ลักษณะ เป็นไม้เถาเลื้อยพวงตระกูลถั่ว ใบออกเป็นคู่คล้ายขนนก มีใบย่อยประมาณ 8-15 คู่ ขอบใบเรียบ ออกดอกเป็นช่อ มีกลีบดอกสีม่วง แดง ชมพู ขาว ดูสวยงาม ออกผลเป็นฝักคล้ายกับถั่วลันเตา ภายในฝักมีเมล็ด 3-5 เมล็ด เมล็ดกลมรีมีขนาด 6-8 มิลลิเมตร เปลือกแข็ง สีแดงสดใสเป็นมัน ตรงบริเวณหัวเมล็ดมีสีดำ ขณะที่ฝักยังอ่อนมีสีเขียว เมื่อแก่มีสีน้ำตาล เมื่อแห้งฝักจะแตก เห็นเมล็ดสีแดงชัดเจนดูสวยงาม เด็ด ๆ เห็นก็จะเก็บมาเล่นกัน **สารพิษ** ที่พบในเมล็ดมะกล่ำตาหนู เรียกว่า อะบริน (Abrin) เป็นสารที่มีพิษร้ายแรงมาก หากนำมาเคี้ยวเล่นด้วยความสนุก และกลืนเข้าไป สารพิษอะบรินจะออกฤทธิ์ ภายในเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง คือสารนี้จะไปทำลายเม็ดเลือดแดง ระบบทางเดินอาหาร ทำให้อาเจียน ปวดท้องอย่างแรง ทำให้กระเพาะอาหารและลำไส้อักเสบ ในกรณีที่กินเข้าไปมาก จะอาเจียนเป็นเลือด อุจจาระมีมูกเลือด ภายใน 2-3 วัน จะมีอาการกล้ามเนื้ออ่อนเพลียไม่มีแรง หัวใจสั่น มือสั่น ตั้ววาย ไตวาย และในที่สุดก็ถึงแก่ความตายได้⁷

⁷ สุนทร ตรีนันทวัน, เมล็ดมะกล่ำตาหนู พิษร้ายสุดๆ, เข้าถึงเมื่อ 27 พฤษภาคม 2565, เข้าถึงได้จาก <https://www.scimath.org/article-biology/item/562-maklam>

ภาพที่ 2 ฝักแห้งของมะค่าแต้
(ที่มา : ผู้ศึกษา)

มะค่าแต้ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Sindora siamensis* Miq. จัดอยู่ในวงศ์ถั่วและอยู่ในวงศ์ย่อยราชพฤกษ์ มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า มะค่าหยม มะค่าหนาม (ภาคเหนือ), แต้ (ภาคอีสาน), มะค่าหนาม มะค่าแต้ มะค่าลิง (ภาคกลาง), กอกก้อ (ชาวบน-นครราชสีมา), กอเกาะ ก้าเกาะ (เขมร-สุรินทร์), กรอ ก้อส (เขมร-พระตะบอง), แต้หนาม เป็นต้น

ลักษณะ เป็นไม้ยืนต้น มีความสูงของต้นประมาณ 10-15 เมตร แตกกิ่งก้านแผ่กว้าง มีเรือนยอดเป็นรูปร่มหรือเป็นทรงเจดีย์ต่ำ กิ่งอ่อนและยอดอ่อนมีขนสีน้ำตาล เปลือกต้นเรียบเป็นสีเทาคล้ำ ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเมล็ดและวิธีการตอนกิ่ง ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกออกเรียงสลับ มีใบย่อยประมาณ 3-4 ใบ แกนช่อใบยาวประมาณ 2-4 เซนติเมตร ลักษณะของใบเป็นรูปรีหรือรูปไข่ปลายใบเว้าตื้น โคนใบเป็นรูปลิ้ม ส่วนขอบใบเป็นคลื่น ใบมีขนาดกว้างประมาณ 3-8 เซนติเมตรและยาวประมาณ 6-15 เซนติเมตร แผ่นใบหนา แผ่นใบด้านบนมีขนหยาบ ส่วนด้านท้องใบมีขนนุ่ม ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบหรือตามปลายกิ่ง ช่อดอกยาวประมาณ 10-25 เซนติเมตร ดอกเป็นสีเหลืองแกมเขียว มีกลีบเลี้ยงหนา 4 กลีบ ลักษณะเป็นรูปไข่กว้าง ปลายกลีบมีหนามขนาดเล็ก ส่วนกลีบดอกยาวประมาณ 7 มิลลิเมตร ดอกมีเกสรเพศผู้ 10 ก้าน และมี 2 ก้านใหญ่กว่าก้านอื่น ๆ ด้านนอกดอกมีขนสีน้ำตาล ก้านดอกยาวประมาณ 0.2-0.4 เซนติเมตร โดยจะออกดอกในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ออกผลเป็นฝักเดี่ยวแบนค่อนข้างกลม ที่ผิวเปลือกมีหนามแหลมอยู่ทั่วไป ผลเป็นรูปไข่กว้างหรือเป็นรูปโล่ โคนเบี้ยวและมักมีติ่งแหลม มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 4.5-10 เซนติเมตร พอแห้งจะแตกออกเป็น 2 ซีก ภายในมีเมล็ดสีดำประมาณ 1-3 เมล็ด โดยผลจะแก่ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน ไม่ควรปลูกต้นมะค่าแต้ในพื้นที่สาธารณะและพื้นที่ส่วนบุคคล เพราะเป็นไม้ที่มีหนามแหลมซึ่งเป็นอันตรายต่อคนและสัตว์เลี้ยง⁸

⁸ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภออ่าววัง, มะค่าแต้, เข้าถึงเมื่อ 27 พฤษภาคม 2565, เข้าถึงได้จาก <http://yaso.nfe.go.th/khowang/library/?name=knowledge&file=readknowledge&id=43>

ภาพที่ 3 ฝักแห้งของตะคร้อหนาม
(ที่มา : ผู้ศึกษา)

ตะคร้อหนาม ชื่อวิทยาศาสตร์ *Sisyrolepis muricata* (Pierre) Leenh ชื่อวงศ์ SAPINDACEAE ชื่ออื่น ๆ ภาคเหนือ เคาะหนาม, เคาะหยุ่ม, มะจ๊กหนาม, มะจ๊กหนาม, มะจ๊กหยุ่ม อุบลราชธานี ค้อหนาม
ลักษณะ ไม้ต้น สูงได้ถึง 15 ม. ใบประกอบแบบขนนกปลายคู่ รูปรีถึงรูปขอบขนาน กว้างได้ถึง 7 ซม. ยาวได้ถึง 18 ซม. ปลายใบกลมหรือเป็นติ่งแหลม โคนใบเว้าตื้นถึงเฉียง ดอกช่อแยกแขนง ออกตามซอกใบใกล้ปลายยอด ยาวได้ถึง 32 ซม. กลีบเลี้ยง 5 กลีบ กลีบดอก 5 กลีบ สีขาว เกสรเพศผู้สีขาว อับเรณูสีแดง ผลแห้งแตก ค่อนข้างกลม มีหนามยาวได้ถึง 3 ซม. เมล็ด มี 1 - 3 เมล็ด⁹

⁹ ข้อมูลพืชสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ตะคร้อหนาม, เข้าถึงเมื่อ 27 พฤษภาคม 2565, เข้าถึงได้จาก https://pharmacy.su.ac.th/herbmed/herb/text/herb_detail.php?herbID=415

ภาพที่ 4 ฝักแห้งของละหุ่ง
(ที่มา : ผู้ศึกษา)

ละหุ่ง ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ricinus communis* L. ชื่อวงศ์ Euphorbiaceae ชื่ออื่น ๆ ละหุ่งแดง (ภาคกลาง) มะโห่ง มะโห่งหิน (ภาคเหนือ) มะละหุ่ง

ลักษณะ ไม้พุ่มหรือไม้ยืนต้นขนาดเล็ก สูงได้ถึง 6 เมตร ละหุ่งขาลำต้นและก้านใบจะเป็นสีเขียว ละหุ่งแดงลำต้นและก้านใบจะเป็นสีแดง ยอดอ่อนและช่อดอกเป็นนวลขาว ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ใบกว้าง 15 เซนติเมตร ยาว 60 เซนติเมตร รูปฝ่ามือ มี 6-11 แฉก ปลายแฉกแหลม ขอบใบหยักเป็นฟันเลื่อย ขนาดไม่เท่ากัน ปลายจักเป็นต้อม ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 10-20 เซนติเมตร โคนใบแบบก้นปัด เส้นแขนงใบเรียงจรดปลายจักที่มีขนาดใหญ่ ก้านใบยาว 10-30 เซนติเมตร มีต้อมที่ปลายก้าน หูใบเชื่อมติดกันรูปสามเหลี่ยม ยาวได้ประมาณ 1.5 เซนติเมตร ติดตรงข้ามใบ โอบรอบกิ่ง ร่วงง่าย ดอกออกเป็นช่อ ที่ปลายกิ่งหรือที่ปลายยอดแบบช่อกระจุก บางครั้งแยกแขนง มีทั้งดอกตัวผู้ และดอกตัวเมียอยู่ในช่อเดียวกัน ดอกเพศผู้อยู่ช่วงบน ดอกเพศเมียอยู่ช่วงล่าง ก้านดอกยาวกว่าดอกเพศผู้ กลีบเลี้ยง 5 กลีบ ในดอกเพศเมียเรียวกแคบกว่า เกสรเพศผู้จำนวนมาก เชื่อมติดกันเป็นกลุ่ม ๆ แฉกแขนง รังไข่ 3 ช่อง แต่ละช่องมีออวูล 1 เม็ด มีเกล็ดคล้ายหนามปกคลุม ก้านเกสร 3 อัน ยาวเท่า ๆ กลีบเลี้ยงบางแยกเป็น 3-5 แฉก ติดทน ไม่มีกลีบดอก ก้านดอกยาว ไม่มีจานฐานดอก กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกัน ปลายเป็น 5 หยัก รูปสามเหลี่ยม ยาวได้ประมาณ 1 เซนติเมตร ร่วงง่าย ผลเป็นผลแห้งแบบแคปซูล ทรงรี ยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร มี 3 พู รูปไข่ สีเขียว ยาว 1-1.5 เซนติเมตร ผิวมีขนคล้ายหนามอ่อน ทั้งผล คล้ายผลเงาะ เมล็ดทรงรี เปลือกเมล็ดสีน้ำตาลแดงประขาว คล้ายตัวเห็บ เนื้อในสีขาว เมล็ดมีพิษ มีน้ำมัน **เมล็ดมีพิษมาก** ถ้ากินเพียง 2-3 เมล็ด ปากและคอจะไหม้พอง เลือดออกในกระเพาะอาหาร คลื่นไส้อาเจียน อุจจาระมีเลือด ตับและไตถูกทำลาย ความดันโลหิตลดลงอาจทำให้ตายได้¹⁰

¹⁰ Medthai, ละหุ่ง, เข้าถึงเมื่อ 27 พฤษภาคม 2565, เข้าถึงได้จาก

<https://medthai.com/%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%AB%E0%B8%B8%E0%B9%88%E0%B8%87/>

ภาพที่ 5 ฝักแห้งของกระถิน
(ที่มา : ผู้ศึกษา)

กระถิน ชื่อวิทยาศาสตร์ *Leucaena leucocephala* (Lam.) de Wit จัดอยู่ในวงศ์ถั่ว มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า กะเสียดโคก กะเสียดบก (ราชบุรี), กะตง กระถิน กระถินน้อย กระถินบ้าน ผักก้านดิน (สมุทรสงคราม), ผักก้านดิน (เชียงใหม่), ผักหนองบก (ภาคเหนือ), กระถินไทย กระถินบ้าน กระถินดอกขาว กระถินหัวหงอก (ภาคกลาง), ตอเบา สะตอเทศ สะตอบ้าน (ภาคใต้), กระถินยักษ์ เป็นต้น

ลักษณะ เป็นไม้พุ่มหรือไม้ต้น มีขนาดความสูงประมาณ 3-10 เมตร ไม้ผลัดใบ ลักษณะทรงต้นเป็นเรือนยอดรูปไข่หรือกลม เปลือกต้นมีสีเทา และมีปุ่มนูนของรอยกิ่งก้านที่หลุดร่วงไป และขยายพันธุ์ด้วยวิธีการใช้เมล็ด เจริญเติบโตได้ดีในดินร่วนซุยหรือในดินเหนียวอุ้มน้ำได้ดี ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกสองชั้นเรียงสลับกัน แกนกลางใบประกอบมีขน ใบแยกแขนงประมาณ 3-19 คู่ เรียงตรงข้ามกัน มีความยาวประมาณ 5-10 เซนติเมตร ส่วนใบย่อยมีประมาณ 5-20 คู่ เรียงตรงข้ามกัน ใบย่อยเป็นรูปขอบขนาน โคนใบเบี้ยว ปลายใบแหลม ขอบใบมีขน ดอกมีสีขาว ออกดอกเป็นช่อแบบกระจุกแน่นตามง่ามใบและปลายกิ่งประมาณ 1-3 ฝักมีลักษณะแบน ปลายฝักแหลม โคนสอบ ฝักเมื่อแก่จะแตกตามยาว ฝักยาวประมาณ 10-20 เซนติเมตรและกว้างประมาณ 1.5-2 เซนติเมตร ในฝักมีเมล็ดเรียงตามขวางอยู่ประมาณ 15-30 เมล็ด และจะออกผลในช่วงเดือนกรกฎาคมจนถึงเดือนมกราคม เมล็ดมีลักษณะเป็นรูปไข่แบนกว้าง มีสีน้ำตาลและเป็นมัน ใบของกระถินมีสารที่เป็นพิษคือ สารลิซีนิน (Leucenine) หากสัตว์กระเพาะเดียวกินใบกระถินในปริมาณสูงอาจทำให้ขนร่วงและเป็นหมันได้ และยังมีรายงานว่ากระถินเป็นพืชที่มีคุณสมบัติช่วยดูดธาตุซิลิเนียมจากดินมาสะสมไว้ได้มาก จึงอาจทำให้เกิดพิษเนื่องจากธาตุนี้ได้¹¹

¹¹ Medthai, **กระถินไทย**, เข้าถึงเมื่อ 27 พฤษภาคม 2565, เข้าถึงได้จาก

<https://medthai.com/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%96%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2/>

สรุปอิทธิพลทางด้านรูปแบบจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีผลต่อข้าพเจ้าคือการนำเอา เมล็ดพันธุ์พืชมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในการสร้างรูปทรง เพื่อสื่อสารในความหมายของพืชไร่ที่ซ่อนอยู่ ความหมายของชีวิตที่ไม่ได้มีเพียงด้านเดียว เมล็ดพันธุ์พืชที่เลือกใช้เป็นพืชที่มีลักษณะของการแตก ออก การกระจายของเมล็ด ซึ่งจากการลงพื้นที่ศึกษาได้พบพืชในหลาย ๆ ชนิด ที่มีความแตกต่างกัน ออกไป ทั้งรูปลักษณะ ผิว เปลือก รูปทรง บางชนิดเปลือกมีหนามคม แต่ทุกชนิดมีความเหมือนกันคือ “เมล็ด” ที่ซ่อนอยู่ภายในฝัก ซึ่งมีจำนวนแตกต่างกันออกไปตามชนิดพืช เมล็ดเหล่านี้เมื่อตกลงสู่ พื้นดิน จะเป็นจุดเริ่มต้นของการกำเนิดต้นใหม่ขึ้นมา ซึ่งนัยเหล่านี้เป็นสาระประเด็นอันสอดคล้อง เชื่อมโยงกับเนื้อหาเรื่องราวที่เป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าต้องการที่จะนำเสนอเรื่องราวของชีวิตผ่าน ผลงาน

อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน

การศึกษาเนื้อหาเรื่องราวจากศิลปินเป็นสิ่งที่โน้มนำไปสู่การสร้างผลสัมฤทธิ์ในผลงานของข้าพเจ้า ทั้งในรูปแบบของผลงานที่ก่อเกิดเนื้อหา แนวความคิด ความหมาย ที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึก อันเกิดจากประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ความประทับใจในผลงานของศิลปินนั้น จึงเป็นอิทธิพลต่อข้าพเจ้า ที่ต้องการจะศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของ ความประณีตละเอียดอ่อนในการสร้างสรรค์ผลงาน การใช้ทัศนธาตุ ที่ประกอบไปด้วย รูปทรง เส้น สี น้ำหนัก พื้นที่ว่าง และการสร้างสรรค์บรรยากาศในผลงาน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นแรงบันดาลใจที่ต้องศึกษาจากศิลปินโดยมีดังต่อไปนี้

บุญมี แสงขำ ศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์เมซโซไทน์ท์ (Mezzotint) ศิลปินเลือกใช้ชีวิตและสร้างงานศิลปะด้วยการใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ทำให้เขาได้ค้นพบสังขารธรรมวิัจจกรของชีวิต และได้เห็นการเกิด ผลิ ดับ ร่วง โรย ของธรรมชาติ เช่นนั้นเขาจึงเลือก เมล็ดพันธุ์ ที่เขาค้นขึ้นมาเป็นตัวเอกในงานศิลปะ อาทิ กระเช้าทองคำ ผักสลัด แตรทอง รูปทรงเหล่านี้ได้ถูกจัดวางลงบนพื้นที่ส่วนหนึ่งของภาพ ทว่าโดดเด่นท่ามกลางพื้นที่ว่างเปล่ากับสีชาวดำ การใช้แสงเงาที่ทำให้งานมีมิติ และการทำน้ำหนัก ขาว เทา ดำ ที่มีความละมุน นุ่มลึก ผลงานของศิลปิน มีความคิดในมุมมองของสังขารธรรม สาระ และความจริง เพื่อสะท้อนให้เราเห็นถึงการใช้ชีวิตในปัจจุบันที่สุดท้ายแล้วทุกสิ่งก็เสื่อมสลายไปตามกาลเวลา จากแรงบันดาลใจและความเชื่อศรัทธาในปรัชญาแห่งพระพุทธศาสนา สู่แนวความคิดของการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับวิัจจกรแห่งการกำเนิดเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป ของสรรพสิ่งมากมายในธรรมชาติ ซึ่งมีส่วนส่งผลให้ผู้ที่เฝ้าสังเกตความเปลี่ยนแปลงด้วยปัญญา ได้ตระหนักถึงแก่นการดำรงชีวิต ด้วยความสงบ ความว่างและความสว่างของตนเอง โดยใช้รูปลักษณ์ของพืชผักเมล็ดพันธุ์เป็นสื่อในการแสดงออกเชิงความคิด

กล่าวคือสิ่งที่ส่งผลหรือเป็นอิทธิพลที่ข้าพเจ้าได้รับในการสร้างสรรค์คือ รูปแบบและแนวความคิดที่สอดคล้องกับความเป็นธรรมชาติแนวความคิดที่มาจากพุทธปรัชญา เกี่ยวกับความจริง (สังขารธรรม) ซึ่งเป็นกฎแห่งเหตุและผล สาระในทางพุทธศาสนาที่ถือว่าทุกสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติน้อมเกิดขึ้นเป็นไปตามอำนาจของกฎแห่งเหตุและปัจจัยมุ่งเน้นหลักเข้าใจในภาวะของธรรมชาติเป็นหลักในการดำรงชีวิต ในผลงานของศิลปินมีวิธีการเขียนด้วยความประณีต ละเอียดอ่อน โดยใช้ทัศนธาตุทางศิลปะ ได้แก่ จุด เส้น สี น้ำหนัก รูปทรง และบริเวณพื้นที่ว่าง การใช้น้ำหนัก ขาว-เทา-ดำ ที่นุ่มละมุน การวางองค์ประกอบ ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในผลงาน และเนื้อหาสาระที่ศิลปินนำเสนอในผลงาน จึงเป็นแนวทางให้ข้าพเจ้านำมาปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองในด้านรูปแบบเนื้อหา การสื่อสารและการแสดงอารมณ์ผ่านวัตถุในธรรมชาติ เพื่อพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผลงานของ บุญมี แสงขำ

ภาพที่ 6 ชื่อผลงาน สาระ สัจจะ ความจริง หมายเลข ๑๗
เทคนิค Mezzotint ขนาด 150 x 70 ซม.
เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 เข้าถึงได้จาก
http://www.resource.lib.su.ac.th/awardsu/web/artdetail?item_id=729

ภาพที่ 7 ชื่อผลงาน สาระ สัจจะ ความจริง หมายเลข ๑๐
เทคนิค Mezzotint ขนาด 150 x 70 ซม.
เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 เข้าถึงได้จาก
http://www.resource.lib.su.ac.th/awardsu/web/artdetail?item_id=729

วัชรกรนันทน์ ปัญญา ศิลปินหญิงผู้สร้างสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์และการสืบทอดเผ่าพันธุ์ตามธรรมชาติ ในแง่มุมความคิดที่เรียบง่ายและงดงาม ความตั้งใจที่จะหยิบยกเรื่องราวของสตรีมาส่งผ่านผลงานโดยผสมเข้ากับธรรมชาติ ในจุดเดียวกันนั้นก็คือการให้กำเนิด ซึ่งเป็นพลังมหัศจรรย์ทางธรรมชาติแห่งสตรีเพศ โดยได้จากรักความเมตตาและความอบอุ่น จากแม่บังเกิดเกล้า ผลงานของวัชรกรนันทน์ ปัญญา สร้างขึ้นจากรักความเมตตาและความอบอุ่นจากสตรีผู้เป็นแม่ ความผูกพันนี้แปรเปลี่ยนเป็นความรู้สึกที่สัมผัสได้และถูกส่งต่อให้เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ด้วยการสร้างรูปสัญลักษณ์ทางจินตนาการเป็นภาพบุคลาธิษฐานของความเป็นแม่ผู้ให้ชีวิต เพื่อสื่อสารถึงความเจริญงอกงามและความอุดมสมบูรณ์ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากพรรณพฤกษามาเป็นสัญลักษณ์สื่อแทนความหมายถึงแม่ผู้ให้กำเนิดชีวิต ด้วยการสร้างรูปสัญลักษณ์ของการผลิดอกออกผลและเป็นแหล่งกำเนิดของเมล็ดพันธุ์ต่าง ๆ ในธรรมชาติ มุ่งแสดงออกถึงสภาวะของความรัก ความอบอุ่น และความนุ่มนวลของสตรี ซ่อนนัยยะผ่านความหมายแฝงของพรรณพฤกษานี้แต่ละชนิดที่แตกต่างกัน

กล่าวคือสิ่งที่ส่งผลหรือเป็นอิทธิพลที่ข้าพเจ้าได้รับในด้านการสร้างสรรค์คือ ความน่าสนใจทางด้านรูปสัญลักษณ์ พรรณพฤกษาต่าง ๆ ที่นำมาเป็นต้นแบบความคิดของการสร้างสรรค์ผลงานเกิดขึ้นจากความประทับใจในความงามของธรรมชาติ ความงามของพรรณพฤกษาที่กำลังเกิดขึ้น มีการเติบโต เจริญงอกงาม เบ่งบาน การแตกเมล็ดพันธุ์ หรือแม้แต่การร่วงหล่น เทียบเคียง สิ่งเหล่านี้เป็นไปตามวัฏจักรของธรรมชาติ ที่มีการเกิดขึ้นและดับไปวนเวียนซ้ำไปมา ศิลปินได้มองเห็นถึงความงดงามของสิ่งเหล่านี้จึงได้เกิดจินตนาการ และนำสิ่งเหล่านี้มาเป็นสัญลักษณ์แทนความหมายของการเปรียบเปรยถึงคุณค่า ความงาม ความจริง ความดี ของสตรีเพศผู้ให้กำเนิดสรรพสิ่งและดำรงเผ่าพันธุ์ โดยการใช้รูปทรงพรรณพฤกษาที่มีลักษณะการแตกกระจายตัวของเมล็ดพันธุ์ ประกอบเข้ากับใบหน้าผู้หญิงในลักษณะของการให้กำเนิดออกมาจากฝัก เป็นโครงสร้างหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อสื่อถึงการเจริญเติบโตงอกงาม และความอุดมสมบูรณ์ ใช้หลักทฤษฎีองค์ประกอบที่เป็นการสร้างรูปทรงของการประสานให้เข้ากัน แสดงเนื้อหาที่ลึกซึ้ง รูปแบบในผลงานของศิลปินได้สร้างภาพใบหน้าผู้หญิงแทนแม่ ที่ประสานเข้ากับพรรณพฤกษา ใบหน้าของผู้หญิงมีลักษณะที่ดูแล้วอบอุ่น แฝงอารมณ์ความรู้สึกที่แสดงถึงการเกิดใหม่ ลักษณะกลมกลืนดูเป็นสิ่งเดียวกัน รูปใบหน้าผู้หญิงแสดงอารมณ์นี้สงบ สอดแทรกเข้ากับเมล็ดพันธุ์ที่ดูเบา นุ่มนวล สิ่งนี้จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าศึกษาถึงรูปแบบและแนวความคิดที่สะท้อนถึงตัวบุคคล รวมถึงองค์ประกอบ ค่าน้ำหนักในผลงาน ผนวกกับเรื่องของวัตถุที่ศิลปินเลือกใช้สื่อความหมายในผลงาน

ผลงานของ วัชรกรนันท์ ปัญญา

ภาพที่ 8 ชื่อผลงาน แมกไม้inari

เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด : 110 x 150 cm.

เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 เข้าถึงได้จาก

<http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2365/1/59004201.pdf>

ภาพที่ 9 ชื่อผลงาน คีนวอลนารี

เทคนิค สีอะคริลิคบนผ้าใบ ขนาด : 110 x 150 cm.

เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 เข้าถึงได้จาก

<http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2365/1/59004201.pdf>

วีรพงษ์ ศรีตระกูลกิจการ จิตรกรนักวาดรูปและทำภาพพิมพ์แกะไม้ นอกขอบ โดยออกจากเงื่อนไขของการเป็นภาพพิมพ์ ผู้ที่ทำงานอย่างไม่มีวันหยุด มีการแสดงผลงานทั้งในและต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ ผลงานของวีรพงษ์นั้นจะผันเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาซึ่งเดินไปพร้อมกับประสบการณ์และชีวิตโดยไม่ยึดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ดังนั้นผลงานจึงเป็นตัวสะท้อนถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึกและเรื่องราวต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตในขณะที่สร้างผลงานนั้น ๆ ขึ้นมา เนื้อหาในผลงานของวีรพงษ์ ศรีตระกูลกิจการ ต้องการเสนอให้เห็นถึงภัยจากการกระทำของมนุษย์ในความพยายามคิดค้นตัดแปลงพันธุกรรมในผัก ผลไม้ เพื่อตอบสนองความต้องการของตน โดยไม่คำนึงถึงภัยพิบัติของการกระทำดังกล่าวที่จะส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของผู้บริโภค ภัยนี้เป็นภัยที่แฝงเร้นซึ่งเราไม่อาจรับรู้ถึงผลสะท้อนอย่างโจ่งแจ้งในปัจจุบันแต่จะเป็นการแทรกซึมเข้ามาอย่างไร้รู้ตัว และในที่สุดอาจจะก่อให้เกิดความวิปริตในกระบวนการพัฒนาโครงสร้างแห่งธรรมชาติทั้งหมดในอนาคตอันใกล้

กล่าวคือสิ่งที่ส่งผลหรือเป็นอิทธิพลที่ข้าพเจ้าได้รับในด้านการสร้างสรรค์คือ ความหมายที่แอบแฝงของพิษร้ายที่ซ่อนอยู่ในตัววัตถุที่นำมาเสนอ พิษภัยแอบแฝงที่เกิดจากฝีมือมนุษย์ เน้นการแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกในผลงานเพื่อให้เกิดความสะเทือนใจ โดยนำเอารูปทรง พืช ผัก ผลไม้ มาวิเคราะห์และตัดแปลง เพื่อเสนอแนวความคิดที่ชัดเจน และอีกสิ่งคือการนำเอาสิ่งในธรรมชาติที่เราพบเจอได้ นำมาต้นแบบของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ

ผลงานของ วีรพงษ์ ศรีตระกูลกิจการ

ภาพที่ 10 ชื่อผลงาน กลายร่าง-รุกราน-ภัยแฝง หมายเลข 1
เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ ขนาด 150 x 114 ซม.
เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 เข้าถึงได้จาก
http://www.thapra.lib.su.ac.th/ArtThesis46-57/ARTperson/2551_Verapong%20Sritrakulkitjakarn.html

ภาพที่ 11 ชื่อผลงาน กลายร่าง-รุกราน-ภัยแฝง หมายเลข 2
 เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ ขนาด 150 x 114 ซม.
 เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 เข้าถึงได้จาก
http://www.thapra.lib.su.ac.th/ArtThesis46-57/ARTperson/2551_Verapong%20Sritrakulkitjakarn.html

ภาพที่ 12 ชื่อผลงาน กลายร่าง-รุกราน-ภัยแฝง หมายเลข 3
 เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้ ขนาด 114 x 150 ซม.
 เข้าถึงเมื่อ 28 พฤษภาคม 2565 เข้าถึงได้จาก
http://www.thapra.lib.su.ac.th/ArtThesis46-57/ARTperson/2551_Verapong%20Sritrakulkitjakarn.html

อิทธิพลจากลัทธิทางศิลปะเรียลลิสม์ (Realism)

ศิลปินกลุ่มเรียลลิสม์มีความเชื่อว่าความจริงทั้งหลายคือความเป็นอยู่จริง ๆ ของชีวิตมนุษย์ ดังนั้น ศิลปินกลุ่มนี้จึงเขียนภาพที่เป็นประสบการณ์ตรงของชีวิต เช่น ความยากจน การปฏิวัติ ความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยการเน้นรายละเอียดเหมือนจริงมากที่สุด

ศิลปะเรียลลิสม์ (Realism) หรือ ศิลปะสำนึกนิยม โดยทั่วไปหมายถึง การสร้างงานที่เหมือนจริง ดังที่ปรากฏอยู่ในธรรมชาติ รวมถึงการสร้างสรรคภาพงานในเชิงวิพากษ์วิจารณ์สังคม (socially critical images) ภาพเกี่ยวกับชีวิตของคนเมืองและชนบท พวกเขาไร้อารมณ์ในช่วงยุคสมัย ปฏิเสธเนื้อหาเรื่องราวในแบบคลาสสิกและเชิงเปรียบเทียบที่แฝงความหมาย ขณะที่ทางสุนทรียศาสตร์หมายถึง คตินิยมทางศิลปะที่ยึดถือหลักการสร้างงานให้เหมือนจริงและเป็นจริงดังที่สายตาเห็นอยู่ บางครั้งมีความหมายใกล้เคียงกับคำธรรมเนียม จะแตกต่างกันบ้างตรงที่ธรรมเนียมเน้นไปที่ธรรมชาติทั่วไป สำนึกนิยมเน้นชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ โดยเห็นว่าในความจริงนั้นมีความงามอย่างสมบูรณ์อยู่แล้ว ซึ่งมีความหมายตรงข้ามกับศิลปะอุดมคติ

ศิลปะเรียลลิสม์เกิดขึ้นประมาณกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 จนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 (ค.ศ. 1850-1880) มีจุดเริ่มต้นในประเทศฝรั่งเศส โดยกลุ่มศิลปินที่ไม่เห็นด้วยกับการทำงานของกลุ่มนีโอ-คลาสสิกอิม (คลาสสิกใหม่ คือความเคลื่อนไหวทางศิลปะซึ่งมีสุนทรียภาพแบบกรีกและโรมัน) และ กลุ่มโรแมนติคอิม (จินตนิยม) ที่ยึดถือประเพณีหรือตัวตนเป็นหลัก หรือแสดงความคิดฝันเอาตามใจตนเอง ศิลปินเรียลลิสม์เห็นว่าศิลปะทั้งสองไม่ได้แสดงความกลมกลืนของชีวิต ยังคงลักษณะความเป็นอุดมคติอยู่ หาใช่ความจริงไม่

ด้วยความเห็นว่า ศิลปะควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริงตามธรรมชาติ ปฏิเสธเรื่องราวเกี่ยวกับความกล้าหาญ ความรุนแรงแบบโรแมนติคอิม มาแสดงออกในรูปแบบง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน การใส่อารมณ์ตนเองถูกสลัดทิ้งออกไป เป็นลักษณะของการยึดวัตถุและการรู้จักสังเกตธรรมชาติ สร้างงานตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งศิลปินเชื่อว่าความงามอยู่ในทุกหนทุกแห่ง ไม่ว่าจะในพระราชวังหรือที่ตามชนบท อีกทั้งยังเชื่อกันว่าศิลปะนั้นสอนกันไม่ได้ เป็นเรื่องเฉพาะตัวที่แต่ละคนมีความสามารถต่างกัน ศิลปะคือการเลียนแบบตามตาเห็น ศิลปินควรบันทึกเหตุการณ์ที่เป็นความจริงในยุคสมัยของตนเอาไว้ ไม่ใช่สร้างงานแบบโบราณนิยม เป็นการปฏิเสธแนวคลาสสิกและโรแมนติคอย่างสิ้นเชิง ทั้งนี้ ศิลปะเรียลลิสม์ในเวลาต่อมาได้ให้แนวทางกับศิลปะอิมเพรสชันนิสม์ กล่าวคือ ศิลปินเริ่มเรียนรู้แสงสีประกอบในวัตถุ รู้จักสังเกตแสงสีตามบรรยากาศต่าง ๆ¹²

¹² Pronthipa Sonkpracha, ศิลปะแบบเรียลลิสม์ (Realism), เข้าถึงเมื่อ 27 พฤษภาคม 2565, เข้าถึงได้จาก <https://pronthipa.blogspot.com/2012/05/realism-1.html?fbclid=IwAR3VcnLB-YAUdnSD9LAR5jmEZ4jDA1WrUHUxNoVBxKgElpbzAXBWjim5Ntw>

ศิลปะเรียลลิสม์จึงเป็นแนวคิดในการถ่ายทอดมุมมองการนำเสนอภาพความจริงจากสิ่งที่เห็น และนำเสนอความเป็นจริงในธรรมชาติ จึงเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของเมล็ดพันธุ์พืชที่มีอยู่จริงในธรรมชาติ เพื่อถ่ายทอดถึงมุมมองของข้าพเจ้าที่ได้เห็นและรู้สึกถึงบางสิ่งที่แอบแฝงอยู่ภายใน และได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ทำให้ได้เข้าใจถึงแนวคิดทางศิลปะของการนำเสนอภาพตามความเป็นจริง โดยลัทธิศิลปะเรียลลิสม์เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงทั้งเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ

สรุปผลที่ได้จากการศึกษา

กล่าวได้ว่าขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ เป็นขั้นตอนที่สำคัญซึ่งต้องสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ที่นำมาไปสู่ประเด็นทางศิลปะเพื่อการสื่อเนื้อหาอันลึกซึ้ง ในการศึกษาวิจัยสร้างสรรค์ผลงานได้วิเคราะห์ตีความข้อมูลต่าง ๆ อันเป็นส่วนสำคัญที่ต้องศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจถึงเนื้อหาสาระ หรือแรงบันดาลใจที่ใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน ที่ก่อเกิดเป็นองค์ความรู้ให้ตัวข้าพเจ้า และสื่อสารออกไปให้ผู้คนได้รับรู้เรื่องราวอย่างเข้าใจ ซึ่งเนื้อหาในบทที่ 2 เป็นข้อมูลและอิทธิพลของการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “พืชไร่ที่ซ่อนอยู่” ประกอบไปด้วยข้อมูล 4 หัวข้อหลัก หนึ่งข้อมูลด้านเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน สองแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสี่อิทธิพลด้านรูปแบบทางศิลปกรรมและจากศิลปิน

เนื้อหาในส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลด้านเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน กล่าวถึงเรื่องความหมายของมนุษย์กับธรรมชาติ ที่เป็นประเด็นหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน ให้เกิดความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระในประเด็นที่ศึกษาเพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างชัดเจน

เนื้อหาในส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลที่กล่าวถึง แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย ทฤษฎีแนวความคิด หลักปรัชญา ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับประเด็นการศึกษา

เนื้อหาในส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ที่อธิบายถึงลักษณะของพืชพันธุ์ต่างๆที่นำมาใช้ในผลงานเพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะของตัววัตถุ และเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

เนื้อหาในส่วนที่ 4 เป็นการศึกษาผลงานของศิลปินที่สนใจ ทั้งด้านแนวความคิดและรูปแบบเทคนิควิธีการ เพื่อนำมาเป็นแรงบันดาลใจและปรับใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าจนเกิดการพัฒนาผลงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นถึงผลสัมฤทธิ์ที่ดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

ขั้นตอนการศึกษาและกระบวนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “พิชร้ายที่ซ่อนอยู่” ได้เริ่มทำตามขั้นตอนและกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงาน เริ่มต้นจากการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาพถ่ายเมล็ดพันธุ์พืชภายในบริเวณชนบท และอุทยานป่าไม้ ในจังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นบ้านที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่ ณ ปัจจุบันนำภาพถ่ายที่ได้มาคัดสรรให้ได้ภาพที่สมบูรณ์ที่สุด นำมาเป็นต้นแบบในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ เพื่อถ่ายทอดถึงเรื่องราวที่ข้าพเจ้าต้องการจะสื่อ โดยได้หยิบยกเมล็ดพันธุ์พืชเหล่านี้มาเป็นรูปสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายถึงชีวิตมนุษย์ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการกำเนิด การแตกออกของเมล็ดพันธุ์ โดยกำหนดขอบเขตการสร้างสรรค์ในรูปแบบภาพพิมพ์เทคนิคภาพพิมพ์โลหะกัดกรวดรวมถึงรูปแบบเทคนิคและวิธีการที่สร้างรายละเอียดของรูปทรง แสงเงา พื้นที่ ภายในผลงาน ให้สามารถเชื่อมโยงและสอดคล้องกับด้านเนื้อหาสาระ และแนวคิดในผลงานให้บรรลุเป้าหมายเป็นไปตามเจตนาและวัตถุประสงค์

การศึกษาข้อมูลในการสร้างสรรค์

ในการดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงาน มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของการสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ อันมีจุดเริ่มต้นจากการสำรวจพิจารณา สังเกตจากสภาพแวดล้อมในธรรมชาติรอบตัว ปัจจุบันสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ในธรรมชาติล้วนแต่มีคุณค่า ความงาม รวมถึงพลังของการมีชีวิตอยู่ ไม่ว่าจะเริ่มต้นไม่ใหญ่หรือพืชพันธุ์ขนาดเล็ก ทุกสิ่งล้วนแต่มีพลังชีวิตของการเจริญเติบโต สิ่งมีชีวิตและพืชพันธุ์ต่าง ๆ จะปรับตัวเพื่อการอยู่รอด สิ่งนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นให้ข้าพเจ้าสังเกตเห็นถึงพืชพันธุ์ที่กำลังเติบโตอยู่ตามสภาพแวดล้อม เมื่อถึงวันหนึ่งก็จะแห้งเหี่ยว ล่วงหล่นไป จึงเป็นสิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้าต้องอาศัยการลงพื้นที่สำรวจ และสังเกตบริบทสภาพแวดล้อมของเมล็ดพันธุ์พืชจากสถานที่จริง บริเวณชุมชน และอุทยานป่าไม้ เป็นการเข้าถึงแหล่งข้อมูลโดยตรง เพิ่มเติมจากข้อมูลทางหนังสือ บทความ เอกสารต่าง ๆ ทำให้เราเห็นถึงสภาพแวดล้อมในธรรมชาติรวมถึงแหล่งต้นกำเนิดของพืชพันธุ์ เห็นถึงการเติบโต การแห้งเหี่ยว การร่วงหล่น เห็นถึงสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง เห็นถึงความแตกต่างของพืชแต่ละชนิด ซึ่งแฝงไปด้วยสภาวะการดิ้นรนเพื่อต้องการที่จะเติบโตในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ การสังเกตสิ่งเหล่านี้จึงส่งผลต่อรูปแบบของวิธีการกำเนิดชีวิตของทุกสรรพสิ่ง ข้าพเจ้าได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ตีความ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบสร้างผ่านกระบวนการทางศิลปะ

ภาพที่ 13 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมต้นมะกล่ำตาหนู
(ที่มา : ผู้ศึกษา)

ภาพที่ 14 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมต้นมะค่าแต้
(ที่มา : ผู้ศึกษา)

ภาพที่ 15 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมต้นตะคร้อหนาม
(ที่มา : ผู้ศึกษา)

ภาพที่ 16 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมต้นละหุ่ง
(ที่มา : ผู้ศึกษา)

ภาพที่ 17 ภาพแสดงข้อมูลธรรมชาติจากพื้นที่สภาพแวดล้อมต้นกระถิน
(ที่มา : ผู้ศึกษา)

วิธีการและเทคนิคในการสร้างสรรค์

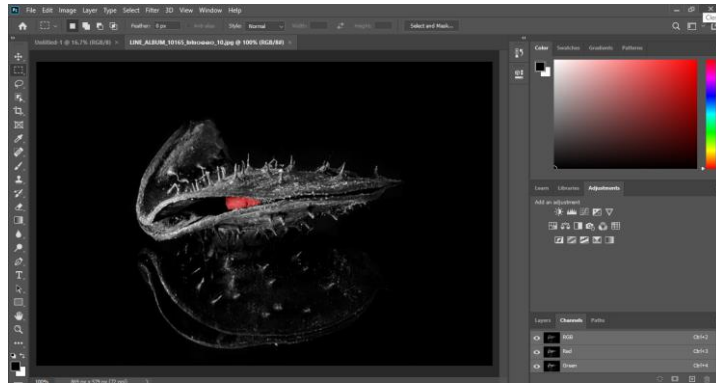
วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นการแสดงออกทางรูปสัญลักษณ์ผ่านผลงานศิลปะ ที่เป็นประเด็นสาระทางความคิดที่ต้องการสื่อสารและแสดงออก เกิดเป็นรูปแบบเชิงสัญลักษณ์ที่อาศัยภาพทางศิลปะ และทัศนธาตุต่าง ๆ ผสมผสานกันให้เป็นเอกภาพทางสุนทรียภาพของรูปทรงทางศิลปะ โดยอาศัยกระบวนการทางทัศนศิลป์ ด้วยเทคนิคภาพพิมพ์โลหะกัดกรด (Etching) เป็นเครื่องมือในการสร้างมิติของผลงาน การสร้างลายละเอียดต่าง ๆ ทั้ง แสง เงา และค่าน้ำหนักให้เกิดภาพบนระนาบสองมิติ อันเป็นกรรมวิธีของการสร้างแม่พิมพ์ด้วยการขีดขูดลงบนแผ่นทองแดง และนำไปกัดกรด เพื่อสร้างค่าน้ำหนัก ขาว เทา ดำ ซึ่งสามารถลำดับออกเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างแบบภาพร่างต้นแบบ (Sketch)

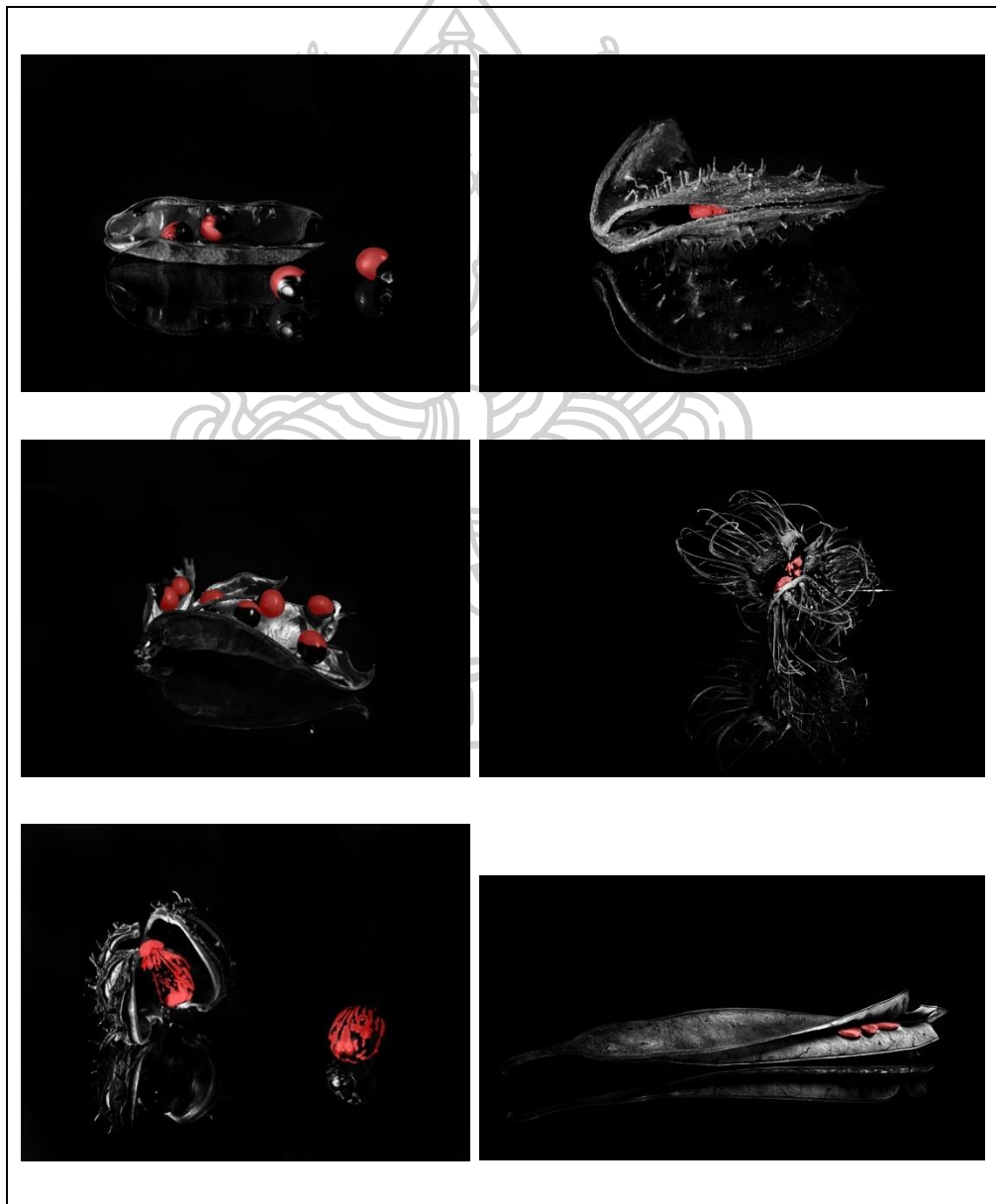
ขั้นตอนการสร้างภาพร่างนั้น เป็นการประมวลผลภาพความคิด และข้อมูลที่ได้จากการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลภาพถ่าย และเก็บตัวอย่างของเมล็ดพันธุ์พืช มาจัดองค์ประกอบเพื่อถ่ายเป็นภาพต้นแบบ โดยใช้วิธีการถ่ายภาพ ด้วยวิธีการจัดวางบนกระจกเพื่อทำให้เกิดภาพสะท้อน และหามุมมองเพื่อกำหนดจุดเด่นของภาพ จากนั้นนำภาพถ่ายที่ได้ มาทำการปรับสี แสง เงา ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Adobe Photoshop) และเพื่อเก็บรายละเอียดต่าง ๆ พร้อมทั้งจะนำไปสู่ขั้นตอนการขยายภาพร่างและสร้างสรรค์ผลงานในเทคนิคภาพพิมพ์โลหะกัดกรด

ภาพที่ 18 ภาพถ่ายต้นแบบ (ถ่ายโดยผู้ศึกษา)

ภาพที่ 19 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างบรรยากาศ ปรับแต่ง เพิ่มเติม ของภาพร่างต้นแบบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

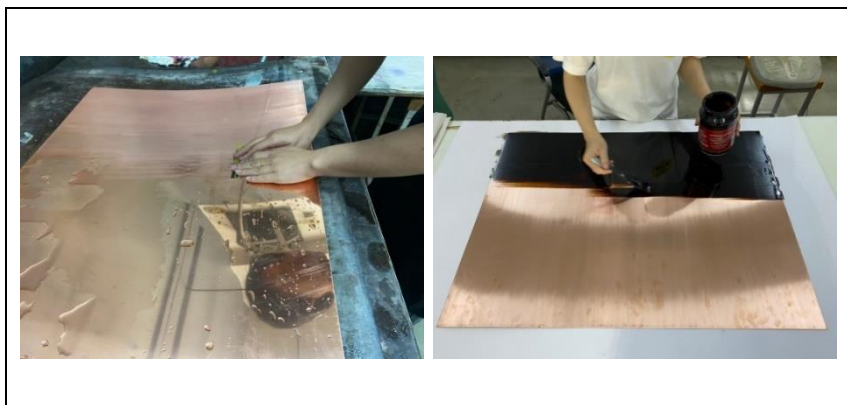
ภาพที่ 20 ภาพร่างต้นแบบผลงานนิทานนิพนธ์

วิธีการและขั้นตอนในการสร้างสรรค์

ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์โลหะกัตกรดเริ่มต้นจากการนำภาพร่างไปขยายให้ได้ขนาดงานที่ต้องการ นำมาคัดลอกโครงร่างลงบนแผ่นทองแดง กระบวนการสร้างแม่พิมพ์ด้วยวิธีการขูดขีดและกัตกรดให้เกิดเป็นร่องลึกบนผิวหน้าของแม่พิมพ์ วัสดุที่นำมาใช้เป็นแม่พิมพ์ คือ แผ่นทองแดง ในการพิมพ์ผลงานจะใช้วิธีการอุดหมึกลงไปในบริเวณที่เป็นร่องลึกบนระนาบผิวหน้าของแม่พิมพ์ แล้วเช็ดหมึกออกจนสะอาด จากนั้นนำกระดาษมาปิดทับบนผิวแม่พิมพ์ แล้วนำมาผ่านกระบวนการพิมพ์โดยอาศัยแรงกดจากแท่นพิมพ์เพื่อกดทับกระดาษให้ลงไปอุดซบหมึกพิมพ์ที่ติดอยู่บนร่องลึกของแม่พิมพ์ขึ้นมาเป็นภาพผลงาน

ขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์

เริ่มต้นด้วยการเตรียมแม่พิมพ์แผ่นทองแดง (Copper Plate) นำกระดาษทรายน้ำเบอร์ 1,000 ขัดบริเวณผิวหน้าของแผ่นทองแดงโดยใช้น้ำร่วมกับการขัดแผ่นทองแดงให้ทั่วในทิศทางเดียวกัน เพื่อลบคลาปหรือรอยขูดขีดจาง ๆ ให้หมดไปจากแม่พิมพ์ วิธีการนี้จะทำให้เมื่อพิมพ์ผลงานจะไม่มีรอยขูดขีดที่ไม่ต้องการ มารบกวนผลงานได้ จากนั้นล้างทำความสะอาดด้วย ซีอิ้วขาว ผักซั๊กพอก เกลือและน้ำส้มสายชู ฤทธิ์ลักษณะวนให้ทั่วบริเวณแผ่นทองแดงและล้างออกด้วยน้ำสะอาด ก่อนที่จะใช้น้ำยาล้างจานล้างทำความสะอาดในขั้นตอนสุดท้าย วิธีนี้จะทำให้คราบและสิ่งสกปรกที่ติดอยู่บนแผ่นทองแดงสะอาดมากยิ่งขึ้น หลังจากนั้นใช้กระดาษรูฟซับน้ำที่ติดบนผิวแม่พิมพ์ออกให้แห้งที่สุด และนำแผ่นทองแดงผึ่งไว้ในแนวตั้ง เพื่อให้แห้ง โดยใช้พัดลมเป่าเพื่อช่วยให้แห้งได้เร็วมากขึ้น จากนั้นขั้นตอนต่อไปคือการปิดกั้นด้านหลังของแม่พิมพ์ ด้วยการทาวานิชดำที่ผสมน้ำมันสนและทินเนอร์ในสัดส่วนที่เหมาะสม ทาเคลือบไปทั้งแผ่น จากนั้นรอให้แห้งแล้วปิดด้วยเทปกาว เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำกรดกัดเข้ามาได้ จากนั้นทาวานิชดำด้านหน้าของแม่พิมพ์ให้ทั่ว เมื่อแห้งสนิทแล้ว นำแปรงฝุ่นมาทาลงบนผิวหน้าของแม่พิมพ์ เพื่อไม่ให้กระดาษที่เป็นแบบร่างติดกับตัววานิชดำ ผนวกกับการช่วยให้เห็นลายเส้นที่คัดลอกแบบติดแบบเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น แบบร่างที่นำมาวางลงบนแผ่นแม่พิมพ์ต้องยึดด้วยเทปใสเพื่อป้องกันการขยับในขณะที่กำลังลอกแบบโครงร่างของผลงาน วิธีการวาดโดยใช้ปากกาถูกลื่นลอกลายเส้น จึงจะเสร็จในขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์

ภาพที่ 21 ภาพแสดงขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์

ภาพที่ 22 ภาพแสดงขั้นตอนการลอกแบบโครงสร้าง

ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์

หลังจากลอกแบบโครงสร้างลายเส้นลงบนแม่พิมพ์เสร็จสมบูรณ์แล้ว จากนั้นนำเหล็กปลายแหลมมาขีด-ขีด บนเส้นที่ได้ทำการลอกลายไว้บนผิวแม่พิมพ์ เป็นการสร้างค่าน้ำหลักเบื้องต้น เหมือนกับวิธีการวาดเส้น Drawing เพื่อให้เกิดภาพโครงสร้าง เรียกกรรมวิธีนี้ว่า “Hard Ground” เหล็กแหลมที่เราขีด-ขีดลงไปนั้น จะช่วยเปิดหน้าแม่พิมพ์ที่มีวานิชดำปิดอยู่ ทำให้เกิดร่องรอยเพื่อให้ น้ำกรดลงไปทำปฏิกิริยาทางเคมีกัดผิวที่เป็นระนาบของร่องที่เกิดจากการที่เราใช้เหล็กแหลมขีด-ขีดวานิชดำออก (น้ำกรดจะไม่สามารถกัดผิวหน้าที่มีวานิชดำเคลือบอยู่) ในที่นี้วานิชดำจึงมีคุณสมบัติเป็นฉนวนกั้นน้ำกรดไม่ให้ทำปฏิกิริยากับแม่พิมพ์ น้ำกรดจะกัดเขาได้เพียงในจุดที่ต้องการให้เกิดค่าน้ำหนักของภาพ อัตราส่วนในการผสมน้ำกรดคือ 1 : 3 หรือกรด 10 กิโลกรัม ต่อน้ำ 30 ลิตร กรดที่ใช้ในกรรมวิธีกัดบนแผ่นแม่พิมพ์ทองแดง เรียกว่า กรดเฟอร์ริกคลอไรด์ (Ferric Chloride) หลังจากเสร็จในกระบวนการสร้างร่องรอยบนผิวหน้าแม่พิมพ์ จึงนำแม่พิมพ์ไปแช่น้ำกรดที่ผสมตามอัตราส่วนข้างต้น ซึ่งระยะเวลาที่แช่ขึ้นอยู่กับผู้สร้างสรรคผลงาน โดยผลงานของข้าพเจ้าใช้เวลาประมาณ 30-40 นาที หลังจากครบเวลาจึงนำแม่พิมพ์ไปล้างทำความสะอาดเพื่อล้างวานิชดำที่ทาเคลือบไว้ออก ด้วยน้ำมันสนเทลงบนหน้าแม่พิมพ์ ใช้แปรงขัดทำความสะอาดเพื่อขจัดคาบวานิชดำออกให้หมด หลังจากนั้นทำความสะอาดคราบออกด้วยน้ำยาล้างจากและน้ำสะอาด จนไม่มีคราบติดบนผิวแม่พิมพ์ จากนั้นนำแม่พิมพ์ไปผึ่งตากให้แห้ง เพื่อให้แม่พิมพ์มีสภาพที่พร้อมใช้งานในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนในลำดับต่อมาคือ การสร้างพื้นผิวบนแม่พิมพ์ หรือเรียกให้เข้าใจง่ายๆว่า การสร้างเทกเจอร์(texture) รอบ ๆ ตัววัตถุ ขั้นตอนแรกนำวานิชดำมาปิดกั้นตัววัตถุ เพื่อไม่ให้น้ำกรดกัดเข้าไป จากนั้นใช้ฟองน้ำค่อยๆแตะให้เกิดร่องรอยให้ทั่วทั้งแม่พิมพ์ เพื่อสร้างคุณลักษณะพิเศษของพื้นผิว จากนั้นรอให้วานิชดำแห้งสนิทแล้วนำไปแช่น้ำกรด เพื่อสร้างค่าน้ำหนักในพื้นผิว นำขึ้นมาล้างด้วยซีอิ้วขาว(ช่วยล้างคราบกรดออกได้) ตามด้วยล้างน้ำเปล่าล้างจนสะอาด นำมาผึ่งให้แห้ง และทำกระบวนการสร้างพื้นผิวซ้ำอีก ในผลงานมีการทำ 4 ครั้ง ครั้งที่ 1 ใช้เวลาแช่น้ำกรด 20 นาที / ครั้งที่

2 ใช้เวลาแช่น้ำกรด 40 นาที / ครั้งที่ 3 ใช้เวลาแช่น้ำกรด 1 ชั่วโมง / ครั้งที่ 4 ใช้เวลาแช่น้ำกรด 2 ชั่วโมง กระทำในลักษณะนี้เพื่อให้เกิดร่องลึกที่หมึกจะสามารถอยู่ได้ลึก เมื่อพิมพ์ออกมาจะเห็นพื้นผิวดำในดำได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 23 ภาพแสดงขั้นตอนการขีด-ขีดเส้นโครงร่างโดยใช้เหล็กแหลม

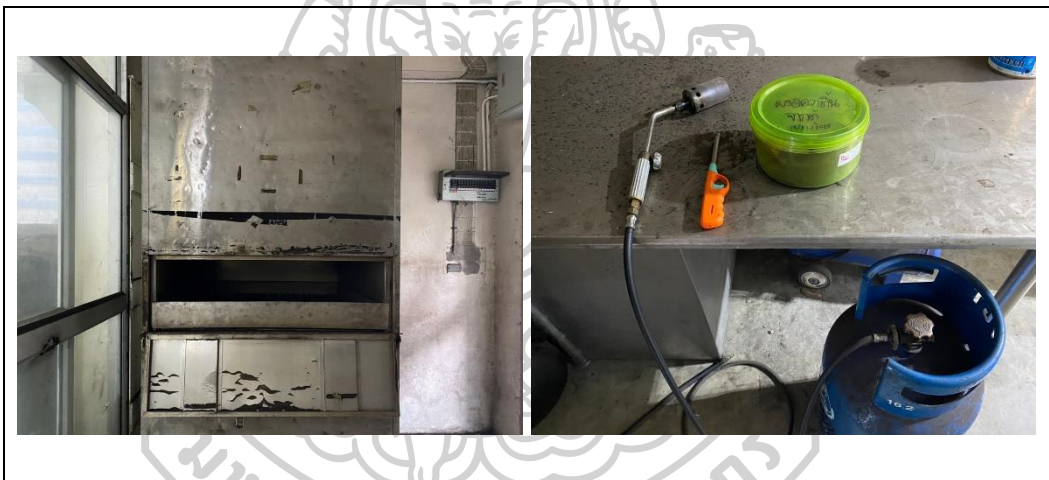

ภาพที่ 24 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างพื้นผิว

ขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักด้วยกรรมวิธีเทคนิคการโรยผงแอสฟัลต์ (Aquatint)

หลังจากเสร็จสิ้นขั้นตอนการสร้างเส้นโครงร่างและพื้นผิวเรียบร้อยแล้ว ลำดับต่อมาคือการโรยผงแอสฟัลต์เพื่อทำการสร้างค่าน้ำหนักของผลงาน ซึ่งก่อนจะเริ่มในขั้นตอนนี้ต้องนำแม่พิมพ์มาทำการล้างทำความสะอาด ขจัดคราบวานิชดำและคราบสกปรกที่อยู่บนผิวแม่พิมพ์ออกให้หมดและสะอาด โดยใช้วิธีเดียวกันกับการล้างเตรียมแม่พิมพ์ในขั้นตอนแรก เมื่อได้แม่พิมพ์ที่สะอาดแล้วจึงเข้าสู่ขั้นตอนการโรยผงแอสฟัลต์ให้เกาะติดลงบนผิวหน้าของแม่พิมพ์ด้วยวิธีการเป่าลมเข้าไปในตู้โรยผงแอสฟัลต์ ซึ่งเป็นตู้ทรงสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ และมีความทึบทั้งสี่ด้าน โดยขั้นตอนแรกต้องตักผงแอสฟัลต์ประมาณ 2 ช้อนโต๊ะใส่ในตู้ ซึ่งกลวิธีที่จะทำให้ผงแอสฟัลต์ลอยตัวได้ก็คือการเป่าลมเข้าไปภายในตู้ด้วยการเป่าผ่านสายปั๊มและปิดตู้ให้สนิทเพื่อป้องกันไม่ให้ผงฟุ้งลอยออกมาภายนอก เมื่อเป่า

ลมเข้าไปในตัวแล้ว ทั้งระยะเวลาประมาณ 10 วิ ถึงนำแม่พิมพ์ที่เตรียมไว้เข้าไปวางภายในตู้และพักทิ้งไว้ รอให้ผงแอสฟัลต์ที่ฟุ้งกระจายอยู่ในตู้ค่อยๆตกลงมาเกาะผิวหน้าของแม่พิมพ์ ทั้งไว้ประมาณ 10 นาที เมื่อเสร็จในขั้นตอนดังกล่าวแล้ว จึงนำแม่พิมพ์ที่มีผงแอสฟัลต์เกาะอยู่ออกมาจากตู้ด้วยความระมัดระวังอย่างมาก เพื่อไม่ให้ผงที่เกาะอยู่บนผิวหน้าแม่พิมพ์กระจายตัวออกไปได้ นำแม่พิมพ์ออกมาวางบนตะแกรงเหล็กอย่างเบามือเพื่อเตรียมสู่ขั้นตอนการใช้ความร้อนในการทำให้ผงแอสฟัลต์ละลายติดอยู่บนผิวแม่พิมพ์ด้วยการย่างไฟบนตะแกรง ซึ่งต้องใช้อุปกรณ์สร้างความร้อน หัวพ่นไฟแบบสายที่ต่อเข้ากับถังแก๊ส อย่างบริเวณด้านหลังของแผ่นแม่พิมพ์ โดยสังเกตว่าผงแอสฟัลต์จะละลายติดบนแผ่นแม่พิมพ์ด้วยการมองในระยะประชิด จะสังเกตได้ว่าบริเวณที่ผงแอสฟัลต์ละลายแล้วนั้น จะไม่มรกฏสีของผง จะสังเกตได้เมื่อเปรียบเทียบกับบริเวณที่ยังไม่ผ่านการสัมผัสความร้อน ทำในลักษณะนี้ให้ทั่วทั้งแผ่นแม่พิมพ์ เมื่อเสร็จขั้นตอนการย่างแล้ว ให้พักแม่พิมพ์ไว้จนกว่าความร้อจะคลายตัวลง

ภาพที่ 25 ภาพแสดงตู้โรยผงแอสฟัลต์และอุปกรณ์ที่ใช้ในการโรยผง

ภาพที่ 26 ภาพแสดงการวางแม่พิมพ์โรยผงแอสฟัลต์และการย่างแม่พิมพ์

ขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักด้วยดินสอไฮและกรรมวิธีกัดกรด (Etching)

หลังจากเสร็จสิ้นขั้นตอนการโรยผงแอสฟัลต์ ก็ถึงขั้นตอนการนำแม่พิมพ์มาสร้างค่าน้ำหนักด้วยวิธีการวาดเส้นลงบนผิวหน้าแม่พิมพ์ด้วยดินสอไฮสีขาว ซึ่งดินสอไฮจะมีคุณสมบัติเป็นฉนวนกันผิวหน้าของแม่พิมพ์จึงทำให้น้ำกรดไม่สามารถทำปฏิกิริยากัดเซาะลงบนแม่พิมพ์ได้ ทำให้บริเวณที่ถูกขีดเขียนจะมีค่าน้ำหนักอ่อนหรือสว่างตามลำดับของลักษณะการเขียนและเวลาที่ใช้ในการกัดกรด โดยขั้นตอนนี้จะเริ่มกัดกรดจากเวลาที่น้อยไปจนถึงเวลาที่มากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อที่จะได้ค่าน้ำหนักจากอ่อนไปถึงเข้มสุด เพื่อให้ได้ค่าน้ำหนักของผลงานตามต้นแบบที่กำหนดไว้ หลักจากการทำน้ำหนักแต่ละครั้งจะต้องนำไปกัดกรดทุกครั้ง และหลังจากกัดกรดทุกครั้งจะต้องล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์ด้วยน้ำสะอาด และซีอีวขาว และล้างน้ำเปล่าให้สะอาดอีกครั้ง เพื่อกำจัดคราบน้ำกรดออก นำมาผึ่งลมให้แห้งสนิท จึงจะสามารถนำแม่พิมพ์มาทำค่าน้ำหนักเพิ่มจนได้น้ำหนักในผลงานตามที่เราต้องการและได้ค่าน้ำหนักที่สมบูรณ์ที่สุด จนถึงกระบวนการสุดท้ายคือการทำน้ำหนักพื้นผิวให้ดำที่สุด ด้วยการใช้นาฬิกาถ่วงตัววัตถุ และใช้สเปรย์พ่นให้ทั่วทั้งแม่พิมพ์ เมื่อผงสเปรย์ตกลงมาเกาะยังผิวหน้าแล้ว นำไปแช่น้ำกรดเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการสร้างค่าน้ำหนัก

ภาพที่ 27 ภาพแสดงขั้นตอนการสร้างค่าน้ำหนักด้วยดินสอไฮ

ภาพที่ 28 ภาพแสดงขั้นตอนการแช่น้ำกรด/การล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์หลังแช่กรด/การผึ่งลมให้แห้ง

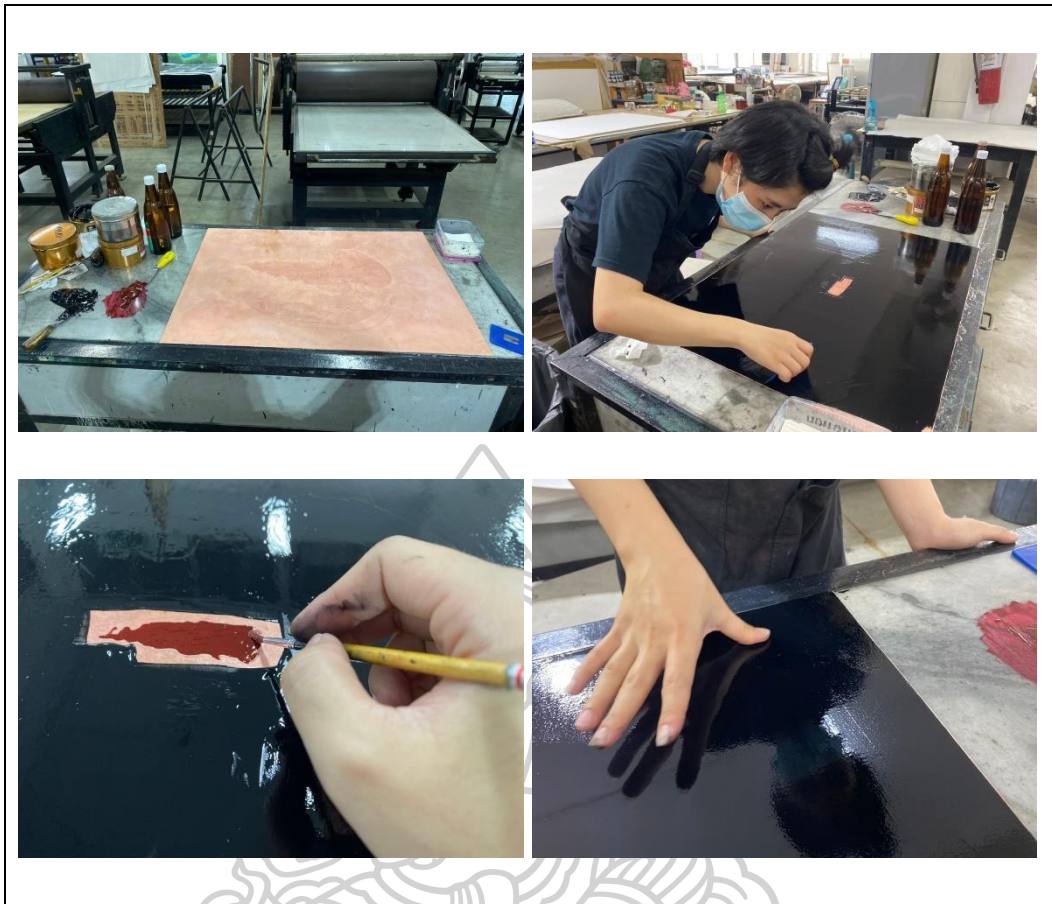
ขั้นตอนการพิมพ์ผลงาน

เริ่มต้นด้วยการตะไบขอบแม่พิมพ์ให้เป็นมุมเฉียงประมาณ 45 องศา ให้ครบทั้งสี่ด้าน และทำการเตรียมกระดาษพิมพ์ผลงาน ทำการทำขึ้นเพื่อให้เนื้อสัมผัสของกระดาษสามารถจับหมึกจากแม่พิมพ์ได้อย่างเต็มที่ วิธีการนี้ทำโดยการนำแผ่นพลาสติกใสขนาดใหญ่กว่ากระดาษ มาวางบนโต๊ะ เช็ดทำความสะอาดแผ่นใสให้เรียบร้อย จากนั้นนำกระดาษพิมพ์ Fabriano ที่ใช้พิมพ์ผลงานมาวางบนแผ่นพลาสติก และใช้สเปรย์ฉีดน้ำพ่นให้ทั่วแผ่นกระดาษอย่างสม่ำเสมอทั้งด้านหน้าและด้านหลังกระดาษ จากนั้นจึงนำแผ่นพลาสติกมาวางทับบนกระดาษ ใช้มือลูบบริเวณด้านนอกของแผ่นพลาสติก เพื่อให้พลาสติกไล่น้ำที่เป็นส่วนเกินออก จากนั้นพักกระดาษทิ้งไว้จนกว่าจะถึงขั้นตอนการพิมพ์ ในช่วงระหว่างนี้จะเป็นขั้นตอนการเตรียมแม่พิมพ์ โดยการล้างทำความสะอาดแม่พิมพ์ให้สะอาดก่อน จึงจะสามารถนำมาทำการอุดหมึกพิมพ์ ซึ่งในผลงานจะมีการอุดหมึกสองสีในการทำครั้งเดียว สีแรกเป็นสีดำที่จะทำการอุดให้ทั่วแม่พิมพ์ โดยเว้นให้สีที่สอง สำหรับการอุดหมึกสีแดงที่ต้องใช้พู่กันค่อยๆ ระบายให้เต็มบริเวณที่เว้นไว้ ใช้นิ้วมือค่อย ๆ วนทั่วแม่พิมพ์ให้หมึกลงไปยังร่องลึกให้แน่น หลีกเลี่ยงการอุดหมึกสีให้เต็มทั่วทั้งแม่พิมพ์แล้ว จึงถึงขั้นตอนในการเช็ดหมึกที่อยู่บนหน้าผิวแม่พิมพ์ออก ให้เหลือเพียงหมึกที่ติดอยู่ในร่องลึกของแม่พิมพ์ โดยใช้กระดาษลอกกลายจับหมึกส่วนเกินทั้งหมดออก เริ่มจาก

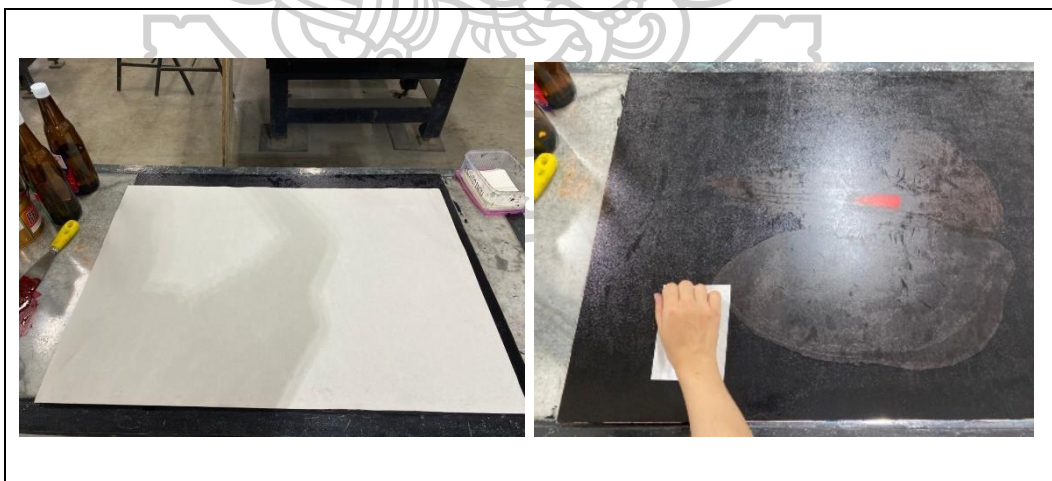
ใช้กระดาษแผ่นใหญ่ปิดให้คลุมแม่พิมพ์ ใช้มือถูวนให้ทั่วจนหมึกติดกระดาษ ทำซ้ำเรื่อย ๆ จนไม่เริ่มไม่ติดหน้ากระดาษ จากนั้นใช้กระดาษลอกแผ่นเล็กขนาดเท่าฝ่ามือค่อย ๆ เช็ดไปที่สะพานจนกระดาษสะอาดหรือมีหมึกติดมาเพียงเล็กน้อย ในส่วนที่เป็นสีแดงและรอบ ๆ ต้องเช็ดด้วยความประณีตอย่างมากเพื่อไม่ให้สีเกิดการผสมกันระหว่างสีดำและสีแดง เช็ดทำความสะอาดขอบแม่พิมพ์ ทั้งสี่ด้านให้สะอาดที่สุดซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปพิมพ์ นำแม่พิมพ์ไปวางบนแท่นพิมพ์ในตำแหน่งที่กำหนดไว้และนำกระดาษที่ผ่านการทำขึ้นที่เตรียมไว้ก่อนหน้า มาวางปิดทับด้านบนแม่พิมพ์ และตามด้วยกระดาษบุรูปประมาณ 4 แผ่น วางทับบนด้านหลังกระดาษ และใช้ผ้าสักหลาดวางปิดทับลงไปอีกชั้น จากนั้นทำการปรับน้ำหนักของแท่น ที่มีแรงกดของแท่นพิมพ์ให้เหมาะสมกับการพิมพ์ จากนั้นทำการหมุนแท่นให้ลูกกลิ้งจากแท่นพิมพ์กดทับกระดาษเพื่อให้ลงไปติดกับแม่พิมพ์ ขึ้นมาปรากฏเป็นภาพผลงาน เมื่อทำการพิมพ์ที่อาศัยใช้แท่นพิมพ์เสร็จแล้วจะต้องดึงกระดาษออกมาจากแม่พิมพ์ โดยดึงขึ้นจะมุมใดมุมหนึ่งของกระดาษพิมพ์ ดึงขึ้นเป็นแนวตั้งตรงอย่างช้า ๆ และระมัดระวังเพื่อป้องกันการฉีกขาดของกระดาษ หลังจากนั้นนำกระดาษที่มีภาพผลงานมาทำการชิงเพื่อให้ภาพผลงานเรียบเนียนดี ไม่เป็นคลื่นที่เกิดจากการขยายตัวเมื่อกระดาษมีความชื้น เมื่อชิงจนความชื้นกระดาษแห้งสนิท กระดาษก็จะกลับคืนสภาพเดิม ซึ่งวิธีการชิงกระดาษนั้น ทำโดยการวางกระดาษบนแผ่นกระดาษไม่อัด ใช้เทปกาวน้ำยัดติดไว้กับกระดาษทั้ง 4 ด้าน จากนั้นรองจนกระดาษแห้งสนิท แล้วจึงใช้คัตเตอร์กรีดออก เก็บความเรียบร้อยของกระดาษทุกด้าน ก็จะได้ชิ้นงานที่สมบูรณ์

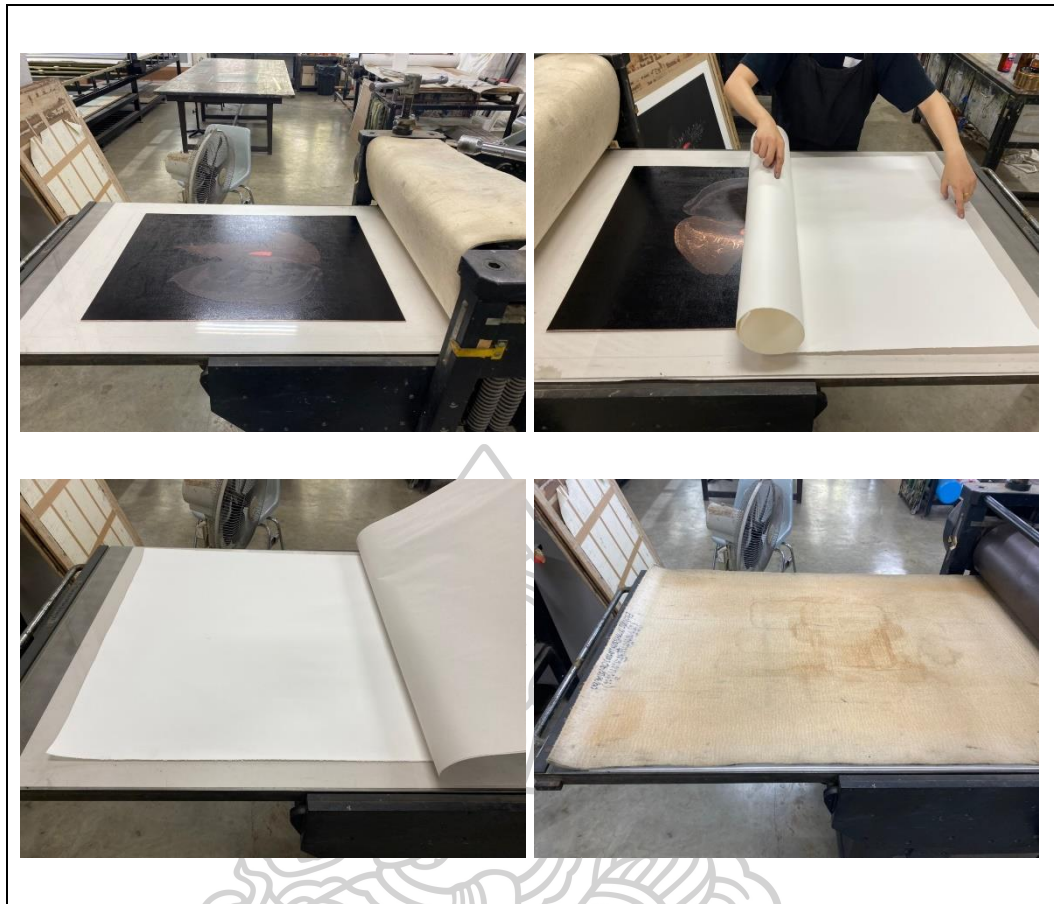
ภาพที่ 29 ภาพแสดงขั้นตอนการตะโปขอบแม่พิมพ์และแม่พิมพ์ที่ผ่านการทำความสะอาดเรียบร้อยแล้ว

ภาพที่ 30 ภาพแสดงขั้นตอนการอุดหมึกลงบนแม่พิมพ์

ภาพที่ 31 ภาพแสดงการเช็ดหมึกบนผิวแม่พิมพ์

ภาพที่ 32 ภาพแสดงขั้นตอนการใช้แทนพิมพ์ในการพิมพ์ภาพผลงาน

ภาพที่ 33 ภาพแสดงขั้นตอนการดึงกระดาษออกจากแม่พิมพ์หลังทำการอัดด้วยแทนพิมพ์

ภาพที่ 34 ภาพแสดงผลงานที่เสร็จสมบูรณ์หลังจากการพิมพ์ในขั้นตอนสุดท้าย

วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์

เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในกระบวนการพิมพ์ภาพพิมพ์โลหะร่องลึก (Intaglio Printing Process) สามารถแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม ได้ดังนี้

วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างแม่พิมพ์

- แม่พิมพ์แผ่นทองแดง (Copper Plate)

วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างภาพร่างต้นแบบ

- กล้องถ่ายภาพ (Camera)
- คอมพิวเตอร์ (Computer)

เครื่องมือในการสร้างแม่พิมพ์

- เหล็กปลายแหลม (Needle)
- ดินสอไข เคอร์มาโทกราฟ (Mitsubishi Dematograph Pencil 7600)

วัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์ในการสร้างแม่พิมพ์

- กรดเฟอร์ริกคลอไรด์ (Ferric Chloride Acid)
- อ่างสำหรับแช่น้ำกรด (Tray)
- ผงแอสฟัลต์มัม (Asphaltum Powder)
- หัวพ่นไฟ ชนิดต่อถังแก๊ส (Gas Welding Torch)
- ถังแก๊ส (Gas cylinder)

วัสดุอุปกรณ์ในการกั้น (ฉนวน) กันน้ำกรดบนผิวแม่พิมพ์

- วานิชดำ (Type-p)
- พู่กันหรือแปรงขนอ่อนสำหรับทาวานิชดำ (Soft Brushes)
- สเปรย์สี (Spray paint)
- เทปกาว (masking tape)

วัสดุอุปกรณ์ในการล้างแม่พิมพ์

- กระดาษทรายน้ำ เบอร์ 1,000
- น้ำมันสน (Turpentine)
- ทินเนอร์ (Tinner)
- ซีอิ้วขาว (Soy Sauce)
- น้ำส้มสายชู (Vinegar)
- ผงซักฟอก (washing powder)
- เกลือป่น (Salt)
- น้ำยาล้างจาน (Dishwashing Liquid)
- เศษผ้า (Rag)

วัสดุอุปกรณ์สำหรับพิมพ์ผลงาน

- กระดาษพิมพ์ผลงาน (FABRIANO)
- กระดาษปรู๊ฟ (Proof Paper)
- กระดาษลอกลาย (Trace Paper)
- แท่นพิมพ์แบบลูกกลิ้งหมุน (Etching Press)
- ผ้าสักหลาด (Woolen Fabric)
- หมึกพิมพ์ (Etching Ink)
- เครื่องสำหรับตัดผสมหมึกพิมพ์ (Painting Knife)
- ยางปาด (Squeegee)
- ตะไบ (Rasp)
- แผ่นพลาสติกใส (Plastic Sheet)
- กระบอกฉีดน้ำ (Water Sprayer)
- กระดาษกาวน้ำ (Water Activated Tape)
- ไม้กระดานสำหรับขึงผลงาน (Plywood)

ภาพที่ 35 แม่พิมพ์แผ่นทองแดง

ภาพที่ 36 ภาพวัสดุอุปกรณ์สำหรับพิมพ์ผลงาน

ภาพที่ 37 ภาพวัสดุอุปกรณ์ในการกัน (ฉนวน) กันน้ำกรดกัดบนผิวหน้าแม่พิมพ์

ภาพที่ 38 ภาพวัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์สำหรับล้างแม่พิมพ์

ภาพที่ 39 ภาพกรดเฟอร์ริกคลอไรด์ (Ferric Chloride Acid)

ภาพที่ 40 ภาพอ่างสำหรับแช่กรดกัดแม่พิมพ์

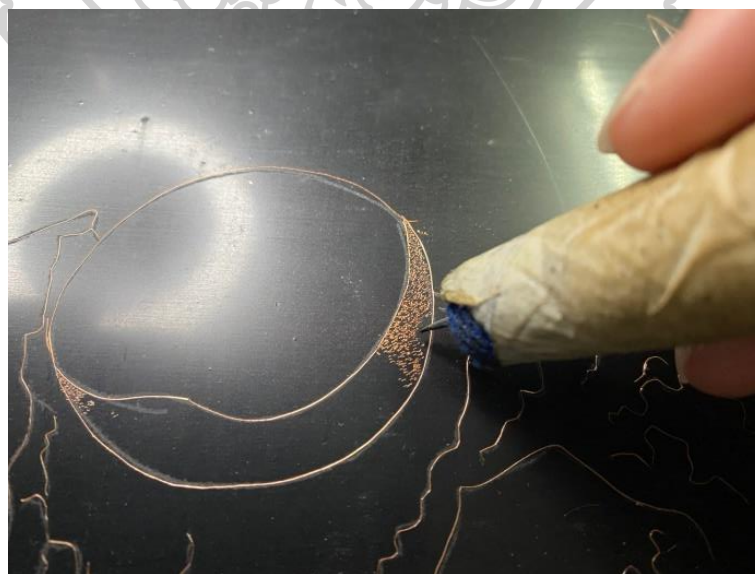
องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ผลงาน

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ชุด “พิชร้ายที่ซ่อนอยู่” สร้างสรรค์จากแนวความคิดภายใต้จิตสำนึกของตัวข้าพเจ้าที่ต้องการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ โดยการนำเมล็ดพันธุ์พืชในธรรมชาติมาเป็นตัวแทนของมนุษย์ สร้างเป็นสัญลักษณ์ทางความรู้สึก ประกอบกับสร้างองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เพื่อให้ได้ผลทางความรู้สึกและแฝงนัยยะทางความรู้สึก แสดงผลงานออกมาในรูปแบบนามธรรม สร้างขึ้นด้วยองค์ประกอบทางทัศนธาตุของ เส้น รูปทรง สี บรรยากาศ พื้นที่ว่าง สร้างเป็นรูปแบบ 2 มิติ กล่าวได้ตามลำดับดังต่อไปนี้

เส้น (line)

เส้นเป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด เป็นแกนของทัศนศิลป์ทุกๆแขนง เส้นเป็นพื้นฐานของโครงสร้างของทุกสิ่งในจักรวาล เส้นแสดงความรู้สึกได้ด้วยตัวของมันเอง และด้วยการสร้างเป็นรูปทรงต่าง ๆ ขึ้น (ที่มา : ชะลูด นิ่มเสมอ, 2557, องค์ประกอบของศิลปะ, พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, 47)

ในผลงานชุดนี้มีเส้นเป็นจุดเริ่มต้นของชิ้นงาน กล่าวได้ว่าเส้นในผลงานของข้าพเจ้าเป็นตัวกำหนดรูปร่างรูปทรงของตัวผลงาน โดยเส้นจะเป็นตัวร่างแบบรูปลักษณะของโครงสร้างหลักเพื่อที่จะสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนในการทำน้ำหนักในภาพ เส้นมีในลักษณะลากยาว หรือมีการโค้งงอไปตามลักษณะของรูปแบบงาน เช่น เส้นตรงของหนาม ให้ความรู้สึกแข็งกระด้าง แหลมคม เส้นโค้งงอแสดงลักษณะการเคลื่อนไหวไปตามวัตถุ อีกทั้งการทำเส้นย่ำ ๆ ในจุดเดิม เพื่อเป็นการทำให้น้ำหนักในจุดนั้นเป็นน้ำหนักที่เข้มข้น

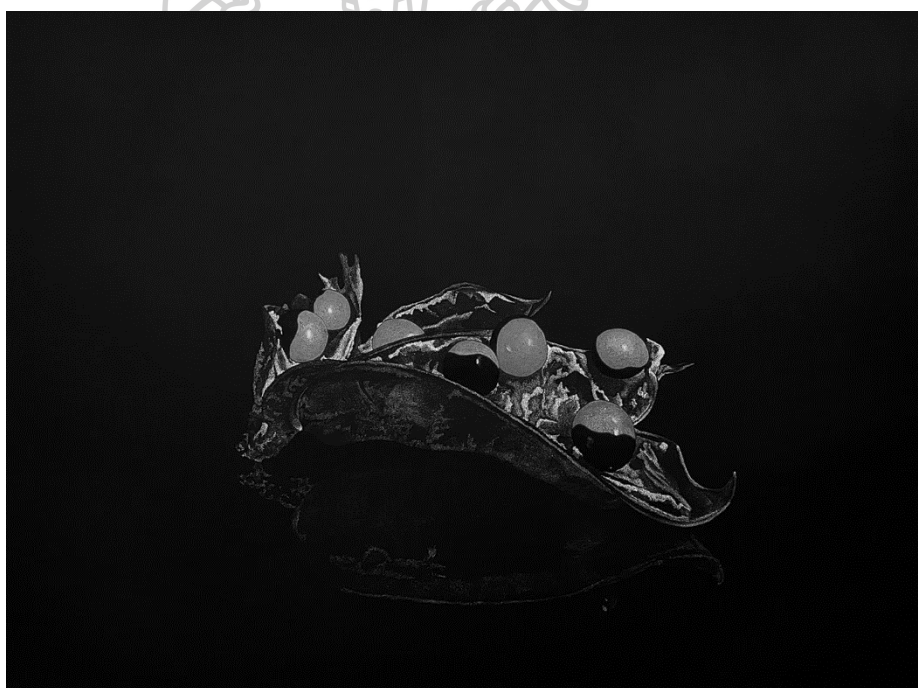

ภาพที่ 41 ภาพแสดงทัศนธาตุเส้น (Line)

น้ำหนักของแสงและเงา (Value of light and Shade(Shadow))

น้ำหนัก คือ ความอ่อนแก่ของบริเวณที่ถูกแสงสว่าง และบริเวณที่เป็นเงาของวัตถุ หรือการระบายสีให้มีผลเป็นความอ่อนแก่ของสีหนึ่ง หรือหลายสี หรือบริเวณที่มีสีขาว สีเทา และสีดำ ในความเข้มระดับต่าง ๆ ในงานชิ้นหนึ่ง น้ำหนักที่ใช้ตามลักษณะของแสงเงาในธรรมชาติจะทำให้เกิดปริมาตรของรูปทรง นอกจากจะให้ปริมาตรและความแน่นแก่รูปทรงแล้ว น้ำหนักยังให้ความรู้สึกและอารมณ์ด้วยการประสานความอ่อนแก่ในตัวของมันเองอีกด้วย (ที่มา : ชะลูด นิ้มเสมอ, 2557, **องค์ประกอบของศิลปะ**, พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, 60)

ในงานของข้าพเจ้าจะใช้น้ำหนักที่มีความชัดเจน ทำน้ำหนักขาวในส่วนที่ต้องการให้เกิดแสงเงาหรือให้มองเห็นลักษณะของรูปทรงได้ชัดเจน ไล่ทำตามลำดับ จนถึงน้ำหนักดำ ในน้ำหนักนี้เป็นการปล่อยให้ตัววัตถุ กลืนเข้าไปกับพื้นหลัง ทำน้ำหนักในลักษณะนี้เพื่อให้เกิดค่าน้ำหนักที่ต่างกัน และในบางส่วนใช้น้ำหนักไล่ขาว เทา และดำ ให้เกิดมิติและปริมาตรของรูปทรง น้ำหนักที่เกิดขึ้นในงานของข้าพเจ้านั้นเกิดจากการกัณฑ์กรต เป็นตัวกำหนดความอ่อนเข้มของน้ำหนักในงานตามระยะเวลาที่กำหนด

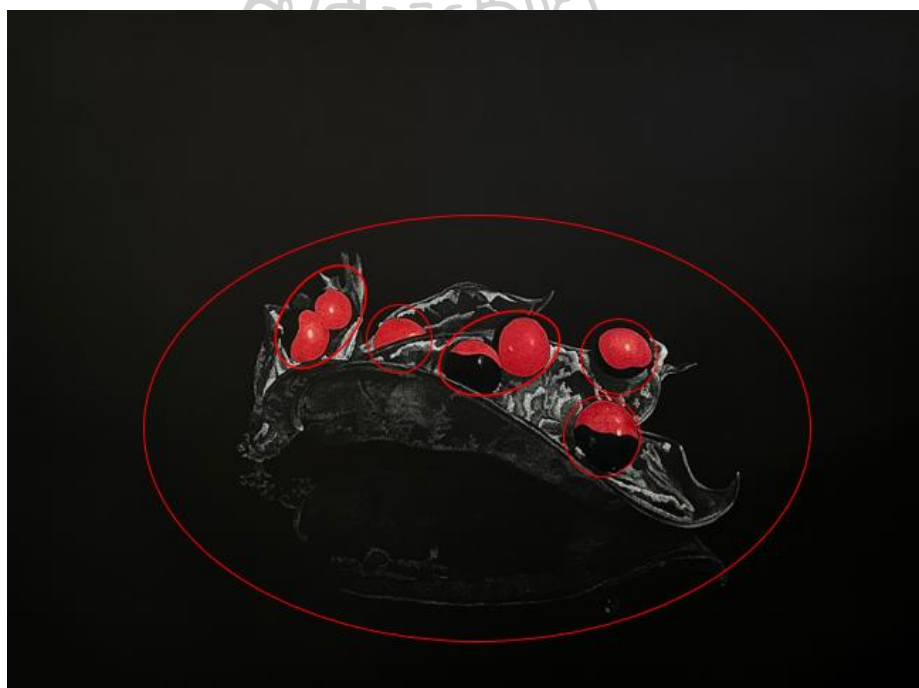

ภาพที่ 42 ภาพแสดงค่าน้ำหนักของแสงและเงา Value of light and shade(Shadow)

รูปทรง (Form)

รูปทรง คือ ส่วนที่เป็นรูปธรรมของงานศิลปะ รูปทรงเป็นตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากศิลปินไปสู่ผู้ดู และด้วยรูปทรงเพียงส่วนเดียว ศิลปินก็สามารถสื่อความหมายได้อย่างสมบูรณ์ โดยไม่ต้องอาศัยเรื่องราวหรือเนื้อหาใด ๆ รูปทรงจึงมีความสำคัญที่สุด จนอาจกล่าวได้ว่ารูปทรงคืองานศิลปะ ส่วนรูปร่าง คือ รูปนอกของสิ่งที่มีลักษณะ 2 มิติ หรือ 3 มิติ แสดงเนื้อที่ผิวที่เป็นระนาบมากกว่าจะเป็นแบบปริมาตร (ที่มา : ชะลูด นิยมเสมอ, 2557, **องค์ประกอบของศิลปะ**, พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, 266-267)

เป็นการใช้ต้นแบบจากเมล็ดพันธุ์พืชที่มีอยู่จริงในธรรมชาติ ที่มีความแตกต่างกันในแต่ละรูปทรง และเป็นรูปร่างที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นการนำเอาเส้นมาประกอบกันให้เกิดความกว้างและความยาว แสดงรูปทรงอิสระตามธรรมชาติ แสดงพื้นผิวเป็นระนาบแบน ในผลงานจะเป็นรูปแบบในลักษณะ 2 มิติ ใช้รูปแทนเชิงสัญลักษณ์

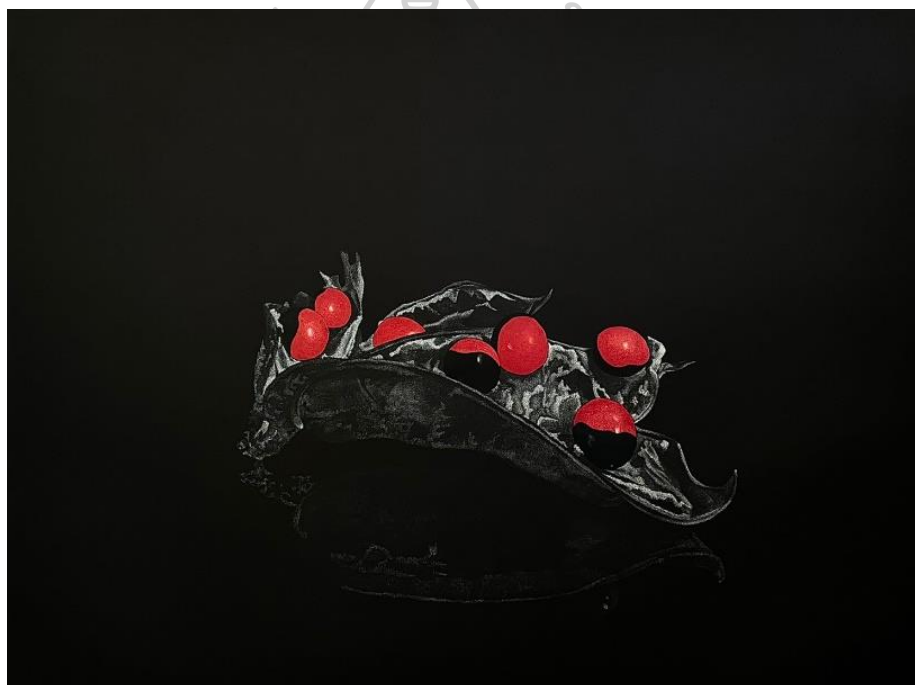

ภาพที่ 43 ภาพแสดงทัศนธาตุรูปทรง (Form)

สีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere)

สีทำหน้าที่เช่นเดียวกับน้ำหนักทุกประการ แต่เพิ่มหน้าที่พิเศษที่สำคัญที่สุดขึ้นอีกประการหนึ่งคือ ให้อารมณ์ความรู้สึกด้วยตัวเองโดยตรง (ที่มา : ชะลุท นิมเสมอ, 2557, องค์ประกอบของศิลปะ, พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, 76)

ในผลงานข้าพเจ้าประกอบด้วย 2 สี คือสีดำและสีแดง เลือกใช้สีดำในดวงงานและบรรยากาศภายในดวงงานทั้งหมด เพื่อให้เกิดการดึงดูดสายตา สีดำในงานมีรูปแบบการประสานความกลมกลืนและเกิดความรู้สึกที่ลึกกลับ น่าค้นหา สีแดงในตัวเมล็ดแสดงถึงความมีชีวิต แผงไปด้วยความน่ากลัว ห้ามสัมผัส สีที่เลือกใช้ทำให้เกิดความน่าสนใจ ทำให้งานเกิดความสมบูรณ์และตรงตามความหมายที่กล่าวไว้

ภาพที่ 44 ภาพแสดงสีและบรรยากาศ (Color and Atmosphere)

พื้นที่ว่าง (Space)

ที่ว่างในงานศิลปะเป็นที่ว่างที่ถูกกำหนดแล้ว ให้มีลักษณะและมิติตามที่ศิลปินต้องการ ที่ว่างเป็นทัศนธาตุที่มีบทบาทสำคัญมากในองค์ประกอบของรูปทรง มีความสัมพันธ์กับรูปทรงและทัศนธาตุอื่น ๆ ทุกชนิด (ที่มา : ชะลูด นิ่มเสมอ, 2557, องค์ประกอบของศิลปะ, พิมพ์ครั้งที่ 9, กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์, 71)

พื้นที่ว่างในผลงาน มีลักษณะของรูปทรงกับพื้นที่ว่างประสานกลมกลืนเข้าหากัน พื้นที่ว่างทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างรูปทรงกับบรรยากาศที่กำหนดขึ้น และเป็นตัวกำหนดโครงสร้างองค์ประกอบของภาพหรืออาจกล่าวได้ว่าพื้นที่ว่างคือบรรยากาศของผลงาน ที่ทำให้งานดูแล้วเห็นรูปทรงอย่างชัดเจน ให้ความรู้สึกนิ่ง สงบ แอบแฝงนัยยะลึก ๆ ภายใน

ภาพที่ 45 ภาพแสดงพื้นที่ว่าง (Space)

บทที่ 4

แนวทางและการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าเริ่มมีการพัฒนาการจากผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ มีการทดลองสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีที่มาและแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ รอบตัว ดอกไม้ ต้นไม้ พืชพันธุ์ต่าง ๆ จวบจนดำเนินมาถึงเมล็ดพันธุ์พืชในธรรมชาติ จากการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลภาพถ่ายพืชพันธุ์ในธรรมชาติที่อยู่รอบตัว ที่ได้พบเห็น และที่ได้เข้าไปหาตามสถานที่ต่าง ๆ มาถ่ายทอดผ่านเรื่องราวถึงการเปรียบเทียบชีวิตของมนุษย์ ถ่ายทอดความรู้สึกนี้ผ่านการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเนื้อหาสาระและแนวความคิดสอดคล้องกับความรู้สึกที่อยู่ลึกภายในจิตใจ ถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะในรูปแบบศิลปะภาพพิมพ์ โดยใช้เทคนิคภาพพิมพ์โลหะกัดกรวด โดยการพัฒนาผลงานให้มีรูปแบบที่สอดคล้องกับเนื้อหาภายใต้หัวข้อ “พืชร้ายที่ซ่อนอยู่” จากการสร้างสรรค์ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ช่วงแรก ๆ มาจนถึงระยะหลัง ทำให้ทราบถึงปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการสร้างสรรค์ผลงาน จึงได้นำปัญหาที่พบ มาปรับแก้ไขเพื่อพัฒนาต่อยอดนำไปสู่ผลงานวิทยานิพนธ์ให้เกิดความสมบูรณ์แบบตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแบ่งผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ 3 ระยะ ดังนี้

การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในระยะที่ 1 เป็นการทดลองสร้างสรรค์ผลงานในระยะเริ่มต้นทั้งในรูปแบบของแนวคิด และตัวผลงาน เริ่มจากแนวความคิดที่ว่า สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตในธรรมชาติต้องปรับสภาพให้อยู่ร่วมกันได้เพื่อความอยู่รอด จึงเกิดเป็นแนวคิดที่ต้องการผสมผสานสิ่งนี้เข้าด้วยกัน โดยจัดวางองค์ประกอบของสิ่งไม่มีชีวิต คือ เปลือกไม้ ฝักพืชที่แห้ง ผสานเข้ากับสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ คือพืชพรรณดอกไม้ เพื่อสื่อถึงการดิ้นรนเพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ การเจริญเติบโต ความหวังของการมีชีวิตใหม่ เกิดจินตนาการถึงธรรมชาติในงานศิลปะที่ต้องการสร้างขึ้นด้วยความรู้สึกถึงการต้องมีชีวิตอยู่

ในการสร้างสรรค์ผลงานระยะนี้ มีการใช้ “หลักการใช้สี” ร่วมกับ รูป “พืชพรรณดอกไม้” เพื่อสะท้อนสถานะที่แสดงออกถึงการมีชีวิต และการเจริญเติบโต การแปร่งประกาย เพราะการใช้สีนั้นสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้ชัดเจน บ่งบอกถึงว่าสิ่งนี้มีความรู้สึกแบบไหน จึงใช้สีบอกเล่าแทนความรู้สึกถึงการมีชีวิต และหลักการวางองค์ประกอบในผลงานจัดให้ตัวหลักอยู่ตรงกลางภาพ เพื่อนำสายตาไปยังจุดเด่นกลางภาพ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้ทำให้ภาพดูแข็งทื่อ และดูไม่มีชีวิต ขาดความรู้สึกทำให้ต้องคิดหาวิธีและรูปแบบอื่นเพื่อไปพัฒนาในขั้นต่อไป

ภาพที่ 46 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : Grow

เทคนิค : Etching, aquatint, hand colouring

ขนาด : 60 x 80 cm.

ปีที่สร้าง : 2563

ภาพที่ 47 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : origin of life no.1

เทคนิค : Etching, aquatint, hand colouring

ขนาด : 40 x 60 cm.

ปีที่สร้าง : 2563

ภาพที่ 48 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : origin of life no.2

เทคนิค : Etching, aquatint, hand colouring

ขนาด : 40 x 60 cm.

ปีที่สร้าง : 2563

การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

เป็นการทดลองสร้างสรรค์ผลงานในระยะต่อมา โดยโครงสร้างของรูปทรงหลักประกอบด้วยดอกไม้กับสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติ เช่นก้อนหิน พื้นดิน และชอกก่าแพง นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของพืชพรรณในธรรมชาติที่สะท้อนเรื่องราวถึงการเกิดใหม่ กานต้นร่น การต้องการที่จะมีชีวิตอยู่ในสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ การปรับตัวให้สามารถอยู่ภายในสภาพแวดล้อมเหล่านั้น สิ่งมีชีวิตปรับตัวได้ดีกับสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่และในแต่ละช่วงเวลา ข้าพเจ้าจึงเกิดจินตนาการถึงธรรมชาติในงานศิลปะที่ต้องการสร้างขึ้นด้วยความรู้สึกถึงการต้องมีชีวิตอยู่ สร้างสรรค์ผ่านการใช้ทัศนธาตุทางศิลปะ ได้แก่ รูปทรง เส้น สี น้ำหนัก เพื่อก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพในผลงาน

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 เป็นชุดเริ่มต้นค้นคว้าแนวทางเพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ในผลงานแต่ละชิ้นจะมีรูปแบบและบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน เป็นการทดลองทำในหลาย ๆ รูปแบบ การจัดองค์ประกอบให้จุดเด่นที่เป็นดอกไม้อยู่มุมใดมุมหนึ่งของภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือการแสดงออกที่ยังไม่ชัดเจน และยังไม่ทำให้เกิดความรู้สึกถึงสิ่งที่ต้องการจะแสดงออก ภาพที่ปรากฏออกมาดูแข็งกระด้าง ขาดอารมณ์ความรู้สึก ประกอบกับโครงสร้างของรูปทรงที่ไม่ลงตัว ซึ่งจุดนี้ต้องนำไปพัฒนาในขั้นต่อไป

ภาพที่ 49 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน : natal of life

เทคนิค : Etching, aquatint, hand colouring

ขนาด : 40 x 80 cm.

ปีที่สร้าง : 2564

ภาพที่ 50 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : natal of life no.2

เทคนิค : Etching, aquatint, hand colouring

ขนาด : 60 x 80 cm.

ปีที่สร้าง : 2564

ภาพที่ 51 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : natal of life no.3

เทคนิค : Etching, aquatint, hand colouring

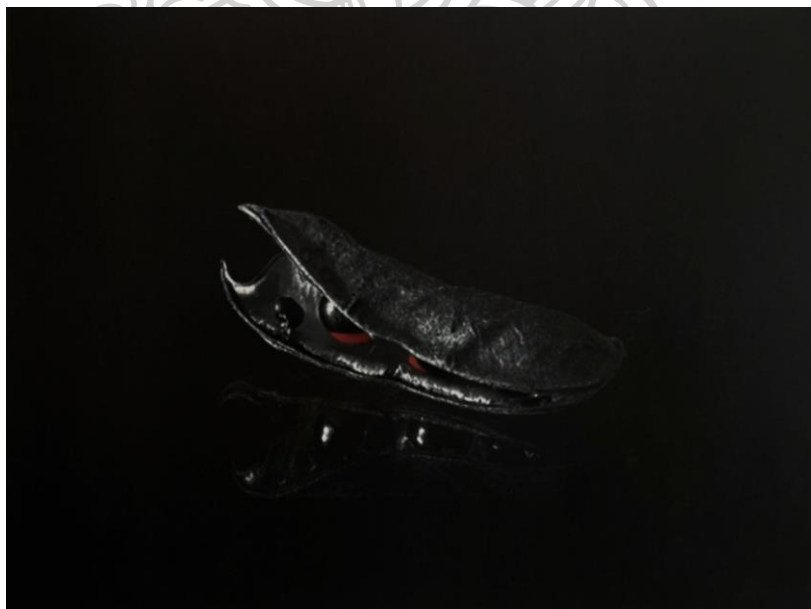
ขนาด : 50 x 100 cm.

ปีที่สร้าง : 2564

การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3

การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 เป็นการประมวลผล คติวิเคราะห์ จากผลงานชุดก่อนหน้า เน้นการแสดงออกอย่างชัดเจน รูปแบบและแนวคิดสัมพันธ์กับรูปแบบงานที่ แสดงออก โดยการหยิบยกเมล็ดพันธุ์พืชมาเป็นรูปสัญลักษณ์ ใช้แทนความหมายของการแอบแฝง โดยพืช ชนิดนี้จะมีเมล็ดที่ซ่อนอยู่ ซึ่งเมล็ดนี้มีพิษร้ายแรงเปรียบเสมือนกับคนเราในทุกวันนี้ ที่มองภายนอก เห็นถึงความสวยงาม แต่ลึก ๆ ภายในแฝงไปด้วยพิษร้าย คนเรามักมี 2 ด้าน “ตัวเรา” และ “เงา สะท้อน” อยู่คู่กันเสมอ การสร้างภาพเงาสท้อนเพื่อต้องการสื่อถึงมุมมองสองด้าน และสร้างสรรค์ ผ่านการใช้ทัศนธาตุทางศิลปะ ได้แก่ รูปทรง เส้น สี น้ำหนัก และบริเวณพื้นที่ว่าง มุ่งเน้นอารมณ์ ความรู้สึกถึงความลึกลับ น่าค้นหา แอบแฝงไปด้วยนัยยะอันแยบยล

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ได้เริ่มหารูปแบบและแนวคิดใหม่ เพื่อต้องการ แสดงออกอย่างชัดเจน การสร้างสรรค์ชุดนี้เริ่มตอบโจทย์ตามแนวความคิดและ วัตถุประสงค์ในการ สร้างสรรค์ผลงานที่ชัดเจนมากขึ้น แต่ยังเป็นลักษณะของของรูปแบบที่ซ้ำกัน ไม่มีความแตกต่างของ ตัววัตถุ ข้าพเจ้าจึงนำปัญหาที่พบไปวิเคราะห์และพิจารณาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมถึงหา ต้นแบบอื่น ๆ เพิ่มเติม ให้เกิดความหลากหลายในผลงาน เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาและ สร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “พิษร้ายที่ซ่อนอยู่” ให้เกิดความสมบูรณ์ตรงตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้

ภาพที่ 52 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชิ้นที่ 1

ชื่อผลงาน : hidden poison in beauty no.1

เทคนิค : digital print, drawing, hand colouring

ขนาด : 41 x 55 cm

ปีที่สร้าง : 2564

ภาพที่ 53 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : hidden poison in beauty no.2

เทคนิค : digital print, drawing, hand colouring

ขนาด : 41 x 55 cm

ปีที่สร้าง : 2564

ภาพที่ 54 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : hidden poison in beauty no.3

เทคนิค : digital print, drawing, hand colouring

ขนาด : 41 x 55 cm

ปีที่สร้าง : 2564

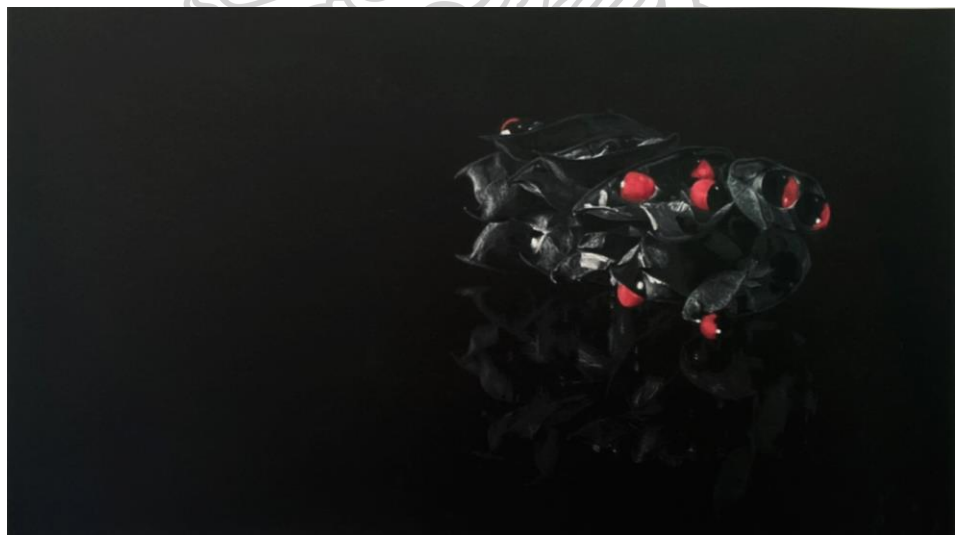
ภาพที่ 55 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : hidden poison in beauty no.4

เทคนิค : digital print, drawing, hand colouring

ขนาด : 50 x 90 cm

ปีที่สร้าง : 2564

ภาพที่ 56 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน : hidden poison in beauty no.5

เทคนิค : digital print, drawing, hand colouring

ขนาด : 50 x 90 cm

ปีที่สร้าง : 2564

ภาพที่ 57 ภาพผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 3 ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน : hidden poison in beauty no.6

เทคนิค : digital print, drawing, hand colouring

ขนาด : 50 x 90 cm

ปีที่สร้าง : 2564

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 58 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : The hidden poison no.1

เทคนิค : ภาพพิมพ์โลหะ (Etching)

ขนาด : 60 x 80 cm

ปีที่สร้าง : 2565

ภาพที่ 59 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : The hidden poison no.2

เทคนิค : ภาพพิมพ์โลหะ (Etching)

ขนาด : 60 x 80 cm

ปีที่สร้าง : 2565

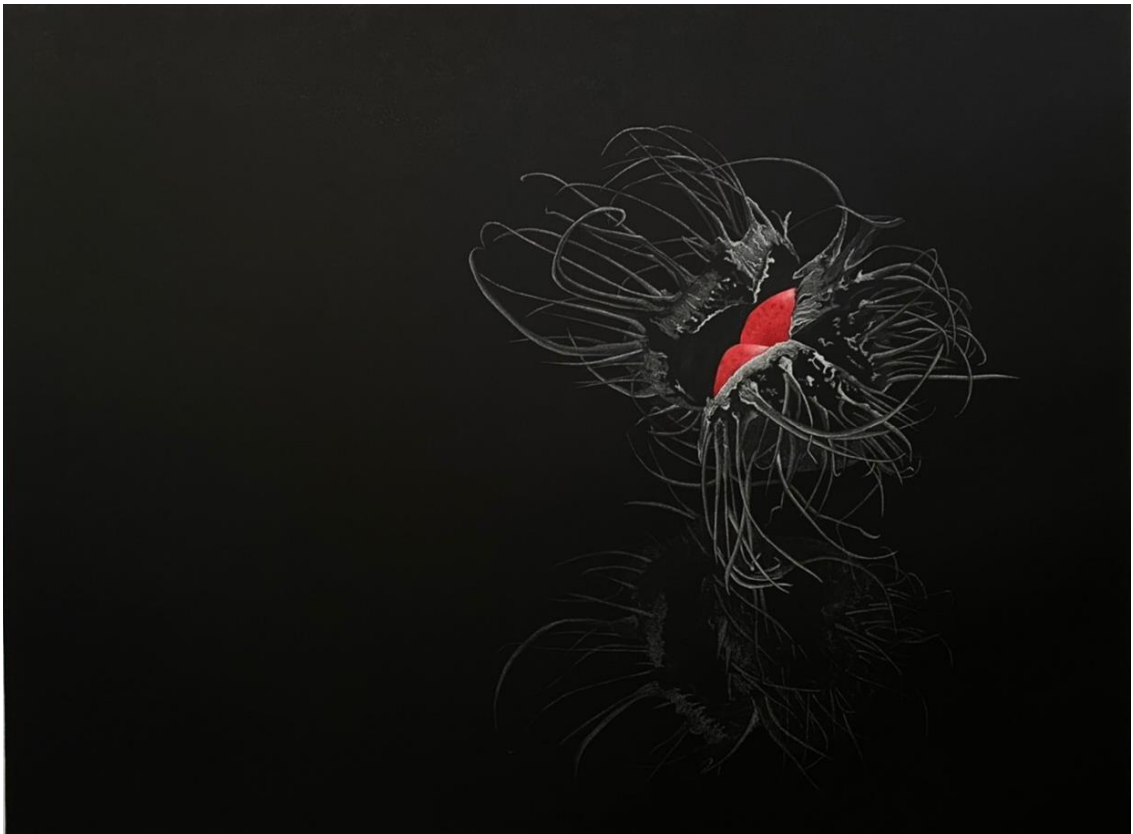
ภาพที่ 60 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : The hidden poison no.3

เทคนิค : ภาพพิมพ์โลหะ (Etching)

ขนาด : 60 x 80 cm

ปีที่สร้าง : 2565

ภาพที่ 61 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : The hidden poison no.4

เทคนิค : ภาพพิมพ์โลหะ (Etching)

ขนาด : 60 x 80 cm

ปีที่สร้าง : 2565

ภาพที่ 62 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน : The hidden poison no.5

เทคนิค : ภาพพิมพ์โลหะ (Etching)

ขนาด : 60 x 80 cm

ปีที่สร้าง : 2565

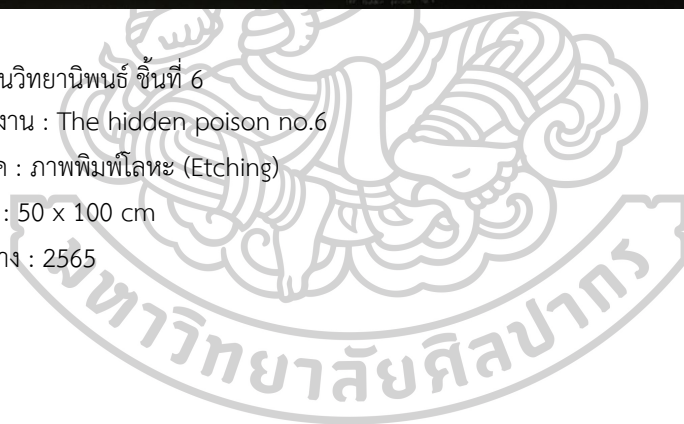
ภาพที่ 63 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน : The hidden poison no.6

เทคนิค : ภาพพิมพ์โลหะ (Etching)

ขนาด : 50 x 100 cm

ปีที่สร้าง : 2565

บทที่ 5

บทสรุป

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “พิชไร้ยที่ซ่อนอยู่” เป็นการสรุปผลการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์แผน ก แบบ ก2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เริ่มตั้งแต่การปฏิบัติงานภาพพิมพ์รวมทั้งพัฒนาด้านความคิด เทคนิค วิธีการ และการแสดงออก ภายใต้คำแนะนำจากคณาจารย์ในภาควิชาภาพพิมพ์ ข้าพเจ้าได้รวบรวมประสบการณ์ที่ได้พบเห็นด้วยตัวเอง ประกอบกับการคิดรูปแบบงาน ที่มีแนวความคิด เนื้อหาสาระ เทคนิควิธีการ โดยศึกษาจากหนังสือวิชาการต่าง ๆ ข้อมูลจากภาพถ่าย แล้วนำมาดัดแปลงและเพิ่มเติม นำเสนอผ่านมุมมองของภาพ โดยสร้างรูปทรงและบรรยากาศขึ้นมาใหม่ เพื่อถ่ายทอดออกมาตามความรู้สึก นำเสนอประเด็นความรู้ทางสุนทรียศาสตร์ศิลปะ ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกภายในจิตใจ แสดงออกผ่านรูปลักษณ์ในผลงานศิลปะ

ผลงานที่เกิดขึ้นจากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ เป็นการพัฒนาและต่อยอดแนวความคิดเพื่อนำเสนอมุมมองที่เป็นเรื่องราวของชีวิตมนุษย์ ที่แอบแฝงไปด้วยความรู้สึกลึก ๆ ภายในจิตใจ แสดงผ่านรูปแบบผลงานที่มีลักษณะการสร้างรูปแทนสัญลักษณ์ โดยพิจารณา และแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่ได้พบเจอ โดยอาศัยการเรียนรู้ และความคิด ระยะเวลา คำแนะนำจากอาจารย์ และ ประสบการณ์เพื่อปรับปรุงรูปแบบและพัฒนาผลงานจากปัญหาต่าง ๆ ที่พบเจอมาจากการทำงาน การสร้างสรรค์ผลงานในช่วงระยะเวลาที่จำกัด ย่อมเป็นสิ่งที่จะช่วยเพิ่มความรู้ ความสามารถ ความชำนาญในเรื่องทักษะและวิธีการแก้ไขปัญหา อันเกิดจากการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้ดียิ่งขึ้น

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ จึงเห็นได้ว่า มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการปรับแก้ให้เกิดความสมบูรณ์ทั้งด้านเนื้อหาสาระ ด้านเทคนิควิธีการ และรูปแบบของผลงาน ทำให้เข้าใจ ผลงานตัวเองมากขึ้นผนวกกับการได้อาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยให้คำชี้แนะ ทั้งด้านเนื้อหา เทคนิค กระบวนการทำงาน จึงนำมาสู่การทำงานด้านศิลปะ การมีพัฒนาการในผลงาน ซึ่งเกิดจากการฝึกฝน ทักษะ และทัศนความคิด การทดลองการสร้างสรรค์ผลงานที่กระทำอย่างต่อเนื่อง และอาศัยความเพียรพยายาม ความอดทน และการทำงานที่สม่ำเสมอ จะทำให้ผลงานศิลปะของข้าพเจ้ามีการพัฒนา ยิ่งขึ้น และสามารถนำไปพัฒนาต่อผลงานต่อไปในอนาคต

รายการอ้างอิง

- Medthai. "กระถินไทย." Retrieved 27 พฤษภาคม. 2565. from <https://medthai.com/%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%96%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2/>.
- Medthai. "ละหุ่ง." Retrieved 27 พฤษภาคม. 2565. from <https://medthai.com/%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%AB%E0%B8%B8%E0%B9%88%E0%B8%87/>.
- National geographic. "การปรับตัวของสิ่งมีชีวิต (Adaptation)." Retrieved 26 พฤษภาคม. 2565. from <https://ngthai.com/science/31338/adaptation/>.
- Pronthipa Sonkpracha. "ศิลปะแบบเรียลลิสม์ (Realism)." Retrieved 27 พฤษภาคม. 2565. from <https://pronthipa.blogspot.com/2012/05/realism-1.html?fbclid=IwAR3VcnLB-YAUdnSD9LAR5jmEZ4jDA1WrUHUxNovBxKgElpbzAXBWjim5Ntw>.
- ข้อมูลพืชสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. "ตะคร้อหนาม." Retrieved 27 พฤษภาคม. 2565. from https://pharmacy.su.ac.th/herbmed/herb/text/herb_detail.php?herbID=415.
- ชะลูด นิ่มเสมอ. (2557). องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์เจษฎา บุญมาโฮม. (2564). มนุษย์สัมพันธ์สำหรับครู:จิตวิทยาสัมพันธ์ภาพเชิงกระบวนทัศน์. นครปฐม. สไมล์ พรินต์ติ้ง แอนด์ กราฟิคดีไซน์.
- พัชรี สิริวัฒนาศาสตร์. "ธรรมชาติของมนุษย์." Retrieved 26 พฤษภาคม. 2565. from <https://www.gotoknow.org/posts/206199>.
- วรรณมา พ่วงพร้อม (2563). ธรรมชาติมนุษย์ของโทมัส ฮอบส์ในมุมมองพุทธปรัชญาเถรวาท. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอค้อวัง. "มะค่าแต่." Retrieved 27 พฤษภาคม. 2565. from <http://yaso.nfe.go.th/khowang/library/?name=knowledge&file=readknowledge&id=43>.
- สุธิดา ไชยราช และ ชลธิชา สว่างวงศ์ (2548). คู่มือฐานข้อมูลพืชพิษ. พิมพ์ครั้งที่ 1. บริษัท โรงพิมพ์ ตะวันออก จำกัด (มหาชน).

สุนทร ตรีนันทวัน. "เมล็ดมะกล่ำตาหนู พืชร้ายสุดๆ." Retrieved 27 พฤษภาคม, 2565, from <https://www.scimath.org/article-biology/item/562-maklam>.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ธีรนาถ แปงสนิท
วัน เดือน ปี เกิด	26 กรกฎาคม 2539
สถานที่เกิด	จังหวัดลำปาง
วุฒิการศึกษา	2564 ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ วิชาเอกภาพพิมพ์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2562 ศิลปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ วิชาเอกภาพพิมพ์ คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	56/1 หมู่ 2 ตำบลศาลา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง 52130
ผลงานตีพิมพ์	2563 Solo Exhibition “Blooming Art exhibition” by Teeranad Pangsanit at The Meeting Room Art Gallery, Chiang mai, Thailand 2562 Sokhu Art Exhibition 2562 Luminescence Group Printmaking Exhibition at Art Mai Gallery Hotel 2562 The 17th Miniprint Exhibition at Rajamangala University of Technologylana Chiang mai, Thailand 2562 Art Thesis Exhibitions at Chiangmai University Art center Chiangmai at Rajamangala University of Technology Lanna Exhibition hall 2561 The 13th National Youth and Juvenile Art Exhibition by Bunditpatanasilpa Institutu 2561 National Children and Youth Art at Queen Sirikit Queen's Art Gallery 2560 The 16th Miniprint Exhibition 2017 at Art mai? Gallery Chiang mai Thailand

รางวัลที่ได้รับ

2562 ทุนสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ "กองทุนช่างเกิด"

2561 ได้รับทุนกองทุนส่งเสริมการศึกษา มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

2561 ได้รับคัดเลือกให้ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรมเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 13 ปี โดยสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

